

-ARAŞTIRMA MAKALESİ-

LUIGI LODOVICO PASINETTI’NİN İKTİSAT LİTERATÜRÜNE KATKILARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME*

Sema YILMAZ¹

Prof. Dr.

Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

E-mail: syenc@yildiz.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-3138-1622

Öz

İtalyan iktisatçı Luigi Lodovico Pasinetti, Post Keynesyen Okul’un önde gelen isimlerinden biri olarak tanınır ve özellikle iktisat alanına yaptığı önemli katkılarla dikkat çeker. Pasinetti, Yeni Ricardocu iktisat teorisi ve yapısal değişim üzerine geliştirdiği teorilerle öne çıkar. 1960 yılında yayımladığı “Ricardocu Sistemin Matematiksel Formülasyonu” adlı çalışması, Ricardo’nun değer ve dağıtım teorisinin analitik temellerini geliştirerek Klasik iktisat literatüründe önemli bir yer edinir. Pasinetti, Cambridge Okulu’nun etkili bir temsilcisi olarak, 1960’larda Neoklasik Sermaye Teorisi’ne yönelik eleştirileriyle de tanınır. Özellikle yeniden geçiş (reswitching) problemini daha genel bir çerçevede açıklayarak bu alandaki tartışmalarda önemli bir figür haline gelir. Bu katkıları, Cambridge (İngiltere) ve diğer okullar arasındaki tartışmalarda onun merkezi bir rol üstlenmesini sağlar. Pasinetti ayrıca, Nicholas Kaldor’un büyüme ve gelir dağılımı teorisini geliştirir ve bu teorilerin çok sektörlü iktisat modellerinde teknik değişimlere nasıl yanıt verdiğini incelemede önemli bir rol oynar. Yapısal değişim ve iktisadi büyüme üzerine yaptığı çalışmalar, iktisadi dinamikleri anlama konusunda yeni perspektifler sunar. Bu alandaki katkıları, çeşitli sektörlerdeki gelişmelerin iktisadi

* Bu çalışmada bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur.

¹ Sorumlu Yazar: syenc@yildiz.edu.tr

Atıf (APA): Yılmaz, S., (2025), Luigi Lodovico Pasinetti’nin İktisat Literatürüne Katkıları üzerine Bir Değerlendirme, Ekonomi Bilimleri Dergisi, 17 (2): 131-184.

büyüme üzerindeki etkilerini analiz etmeye odaklanır ve bu sayede Pasinetti, iktisat bilimine önemli yenilikler getirir.

Anahtar Kelimeler: *Luigi Lodovico Pasinetti, İktisadi Düşünce, İktisat Teorisi, İktisadi Büyüme*

Alan Tanımı: *İktisadi Düşünce*

AN EVALUATION ON LUIGI LODOVICO PASINETTI'S CONTRIBUTIONS TO THE ECONOMIC LITERATURE

Abstract

Italian economist Luigi Lodovico Pasinetti is considered as one of the leading figures of the Post Keynesian school and is especially noted for his important contributions in the field of economics. Pasinetti stands out with his theories on New Ricardian economic theory and structural change. His 1960 work 'Mathematical Formulation of the Ricardian System' developed the analytical fundamentals of Ricardo's theory of value and distribution and gained an important place in the literature of classical economics. Pasinetti, as an influential representative of the Cambridge school, is also known for his criticisms over the neoclassical capital theory during the 1960s. In particular, he became an important figure in the debates in this field by explaining the reswitching problem in a more general framework. These contributions made him a central figure in the debates between Cambridge (UK) and other schools. Pasinetti also developed Nicholas Kaldor's theory of growth and income distribution and played an important role in analysing how these theories respond to technical changes in multi-sectoral economic models. His work on structural change and economic growth offers new perspectives on understanding the dynamics of the economy. His contributions in this area focus on analysing the effects of developments in various sectors on economic growth, and in this way Pasinetti brings important innovations to economic science.

Key Words: *Luigi Lodovico Pasinetti, Economic Thought, Economic Theory, Economic Growth*

JEL Codes: *B20, B24, B29*

1.GİRİŞ

“Luigi Lodovico Pasinetti, bir araştırma öğrencisi olarak Cambridge'e geldiğinde, burası Keynesyen iktisadın dünyayı fethettiği gururlu kaleydi. Cambridge iktisadi canlıydı ve Keynes'in haleflerinin elindeydi. Joan Robinson ve Nicholas Kaldor, sürekli olarak orijinal ve kışkırtıcı fikirler üretiyorlardı. Dış dünya tarafından daha az görünür olan Richard Kahn ve Piero Sraffa, Cambridge Keynesçileri arasında eşit derecede önemliydi. Cambridge Üniversitesi, gerçek entelektüel bağımsızlığı koruyabilen ve Amerikan ekonomisinin artan egemenliğine karşı dünya çapında hatırı sayılır bir etki gösterebilen tek Avrupa merkeziydi. Genç İtalyan öğrenci, zaman içinde kendi kuşağının önde gelen Cambridge iktisatçılarından biri haline geldi.”

Axel Leijonhufvud

Luigi Lodovico Pasinetti (12 Eylül 1930 - 31 Ocak 2023), 20. yüzyılın önde gelen İtalyan iktisatçılardan biri olarak, Keynes sonrası iktisat düşüncesinin en etkili temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. Pasinetti, özellikle Cambridge Keynesçileri olarak bilinen ve iktisat teorilerinin yeniden şekillendirilmesinde önemli rol oynayan bir okulun varisi olarak tanınır. Onun çalışmaları, iktisadi büyüme, gelir dağılımı ve sermaye birikimi gibi konularda derin analizler içerir ve bu alanlarda önemli katkılarda bulunur.

Pasinetti'nin akademik kariyeri, Cambridge Üniversitesi'nde Sraffa ve Kahn gibi iktisat biliminin önemli isimleriyle çalışmasıyla güç kazanır. Bu iki önemli iktisatçı, Pasinetti'nin iktisat teorilerine olan yaklaşımını ve akademik perspektifini derinden etkiler. Özellikle Sraffa'nın dağılım teorisi ve Kahn'ın Keynesyen iktisat anlayışı, Pasinetti'nin çalışmalarında belirgin bir şekilde görülür.

Pasinetti, iktisadi analizlerinde klasik ve modern iktisadi teorileri harmanlayarak, iktisat bilimine yeni bir soluk getirir. Onun çalışmaları, sadece teorik anlamda değil, aynı zamanda politika önerileri bakımından da geniş bir etki alanına sahiptir. Pasinetti, iktisadi istikrar ve sürdürülebilir kalkınma konularında özgün ve yenilikçi yaklaşımlar geliştirir. Ayrıca, Pasinetti'nin çalışmaları, onun sadece bir teorisyen değil, aynı zamanda uygulamalı iktisat politikalarında da önemli bir figür olduğunu gösterir. Bu anlamda, onun iktisat bilimine olan katkıları, hem akademik dünyada hem de uygulamalı iktisat politikalarında kalıcı izler bırakır.

Bu çalışma, ünlü İtalyan iktisatçı Luigi Lodovico Pasinetti'nin iktisat bilimine yaptığı önemli katkıları derinlemesine incelemeyi amaçlar. Pasinetti, Cambridge Keynesyen Okulu'nun önemli bir üyesi olarak, Klasik iktisat teorisi ile Keynesyen düşünceyi birleştirerek, özellikle yapısal değişim, iktisadi büyüme ve gelir dağılımı konularında çığır açıcı çalışmalar gerçekleştirir. Bu çalışmanın odak noktası, Pasinetti'nin geliştirdiği teorik çerçeveler ve bu çerçevelerin modern iktisadi düşünce üzerindeki etkileridir. Pasinetti'nin analitik yaklaşımları, sadece akademik birikim açısından değil, aynı zamanda politika yapıcılar için de büyük önem taşır. Bu çalışma, onun iktisat bilimine getirdiği yenilikleri ve bu yeniliklerin iktisat politikası, iktisadi modelleme ve sosyal adalet gibi alanlardaki yansımalarını değerlendirmeyi hedefler. Ayrıca, Pasinetti'nin çalışmalarının, modern iktisat teorisine nasıl entegre edildiği ve bu teorilerin geliştirilmesine nasıl katkı sağladığı da bu çalışma kapsamındadır.

Bu bağlamda çalışmada Cambridge Keynesçilerinin varisi olarak anılan Pasinetti'nin iktisat literatürüne katkıları incelenir. Öncelikle Pasinetti ile ilgili bir literatür çalışması yapılacak sonrasında Pasinetti'nin iktisat literatürüne kavramsal katkıları, iktisadi düşünce ve teoriye yaptığı katkılar ve son olarak da iktisadi büyüme alanına yaptığı katkılar onun çalışmaları doğrultusunda ortaya konulur.

2.BİR LİTERATÜR TARAMASI: CAMBRIDGE KEYNESÇİLERİNİN VARİSİ LUIGI LODOVICO PASINETTI

Velupillai (2024) çalışmasında Pasinetti'yi, Keynes'e yakın olanların yanı sıra Keynesyen iktisadın çeşitli yönlerine katkıda bulunan -bazen belirleyici olan- ikinci nesil akademisyenleri de kapsayan Cambridge Keynesyen Grubu'nun eski bir üyesi olarak değerlendirir.

Kurz, & Salvadori (2024) çalışmalarında Robert Solow'un sosyal getiri oranı kavramını yeniden canlandırma girişimini ve Luigi Pasinetti'nin bu kavrama yönelik eleştirisini ele alırlar. Solow, faiz oranının sosyal getiri oranı'nın doğru bir ölçüsü olduğunu savunur. Pasinetti ise Solow'un analizinin, sermaye miktarının faiz oranına bağlı olduğunu ve bu nedenle ondan bağımsız olarak alınamayacağını belirtir.

Lavoie & Seccareccia (2024) "Pasinetti kuralı ve Pasinetti endeksi nereden geliyor?" başlıklı çalışmalarında Pasinetti endeksi ve Pasinetti kuralının kökenlerini açıklayarak, bu kavramları modern kapitalist ekonomide sosyo-iktisadi gelir gruplarının etkilenmesi ve özellikle 1980'lerin Volcker dönemi yüksek faiz

politikalarından yararlanan geniş gelir sınıfları üzerine tartışmalara bağlarlar. Pasinetti'nin 1980-81 yıllarındaki orijinal yazılarıyla ortaya çıkan istatistiksel yapılar ve farklı normatif kavramlar incelenir. Pasinetti endeksinin amacı, bir ekonominin rantıye ve rantıye olmayan sektörleri arasındaki transferleri hem kısa hem de uzun vadede ölçmek ve izlemektir. Çalışma, ilk olarak Pasinetti kuralına odaklanır, ardından Pasinetti endeksinin varyantlarının nasıl oluşturulduğunu ve kullanıldığını açıklar. Son olarak, Pasinetti normunun günümüzdeki geçerliliğini tartışır.

Bortis (2024)'in çalışması iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, Klasik-Keynesyen bir politik iktisat sisteminin detaylandırılması için Keynes ve Sraffa arasındaki uçurumun kapatılması ve Ricardo, Sraffa ve Keynes arasındaki bağlantılar gibi bazı ön açıklamalar içerir. İkinci bölümde, toplumsal üretim süreci sunulmakta ve bu süreç ile değer ve bölüşüm sorunları arasındaki ilişki ele alınır ve parasal bir üretim iktisadında çıktı ve istihdamın belirlenmesi incelenir. Pasinetti dönüşümünün Klasik ve Keynesyen analiz unsurlarını birbirine bağlamadaki önemi vurgulanır. Sember (2024)'in çalışması, toplam üretim fonksiyonu ve teknik ilerleme üzerine Solow-Pasinetti tartışmasını, sonraki iktisadi büyüme ve teknik değişim teorilerinde bir bölünmeyi öngören bir olay olarak inceler. Bu tartışma, teknik değişim sorununa ve politik iktisada tamamen farklı iki yaklaşımı ortaya koyar. Pasinetti, üretim faktörlerinin Neoklasik teorideki gibi simetrik olarak ele alınamayacağını vurgular ve Neoklasik iktisadın teknik değişimi değerlendirmek için üretim fonksiyonundaki kaymalar ile bu fonksiyon boyunca gerçekleşen hareketler arasında yaptığı ayrımı reddeder. Aslında, Pasinetti, Neoklasik Üretim Fonksiyonu'nu tamamen reddeder.

Japonya'da geleneksel olmayan para politikasının reel ücret artışı yaratmanın yanı sıra genel iktisadi durumu durgun olduğu için talebi ve büyümeyi yeniden canlandırmada sınırlı bir hesaba sahiptir. Tada & Kurose (2024) Pasinetti'nin kişisel gelir dağılımını ölçme yaklaşımını kullanarak Japonya'daki gelir eşitsizliği konusunu yeniden ele alır ve bunun efektif talep ve fonksiyonel gelir dağılımı üzerindeki etkisini incelerler. Kişisel gelir dağılımının bir göstergesi olarak işçilerin borçla güçlendirilmiş Pasinetti Endeksi'ni uygulayıp ve kişiler arası borç verme ve borçlanma ilişkilerinde işçilerden rantıyeye doğru ilerler.

Cardinale (2024) çalışmasında, Pasinetti'nin dinamik bir yol (doğal iktisadi sistem) ve bu yola yaklaşmak için somut kurumlar tasarlama ihtiyacı (kurumsal sorun) arasındaki ayrımı temel alır. Kurumsal sorunu ele almanın, iktisadi yapılar içindeki eylemleri teorileştirmeyi gerektirdiğini savunur. Bu yaklaşım, yapısal değişimle

büyüyen bir iktisadın kolektif ve sosyal grupların hedeflerini nasıl takip ettiklerini ve kısıtlandıklarını gösterir. Ayrıca, kolektif ve özel hedefler arasındaki etkileşimi de inceler. Temel argüman, sosyal grupların yapıları nasıl temsil ettikleri ve bu yapı içindeki konumlarının, iktisadın izlediği dinamik yolları belirlemede kritik bir faktör olduğudur.

Yagi (2024), Pasinetti'nin (1981) “Yapısal Değişim ve İktisadi Büyüme” başlıklı çalışmasındaki doğal iktisadi sistemin temel fikirlerine odaklanır. Bu sistem, mal fiyatları, üretim ve ücret ile kar oranlarının zaman içindeki gelişimini açıklar. Üç temel özellik; emek ve talep büyüme oranlarının toplamı doğal kar oranını belirler, pozitif doğal kar oranı altında, bir meta için emredilen emek miktarı, somutlaşan emek miktarına eşittir ve eşit miktarda homojen emek için eşit ödüller ödenmelidir. Bu özellikler, üç Sraffian ayrık zamanlı modelle incelenir; teknik değişim ve talep bileşenlerinin değişmediği basit bir iktisadi durum, gerçek ve standart net ürün arasındaki fark ve büyüyen iktisatta teknik ilerlemenin nasıl gerçekleştiğidir.

Botta ve diğerleri (2023) çalışmalarında, yükselen ve gelişmekte olan ülkelerde finansal entegrasyon, dış borç sürdürülebilirliği ve maliye politikası arasındaki ilişkiyi incelerler. Bu ilişkiyi, Pasinetti'nin “borç sürdürülebilirliğinin geometrisini” geliştirmekte olan ülkelere uygulayarak ve küresel finansal döngülere maruz kalmanın etkilerini analiz ederek değerlendirirler. Pasinetti'nin teorik çerçevesini kullanarak, küresel finansın yeşil yapısal dönüşümler gibi yapısal değişiklikler için mali destek sağlayıp sağlamadığını veya kısıtlamalar yaratıp yaratmadığını araştırırlar. Bu analiz, iklim krizi gibi acil sorunların çözümü için oldukça önemlidir.

Bellino & Nerozzi (2022)'nin çalışmaları, Pasinetti'nin Klasik ve Keynesyen iktisat teorileriyle ilgili metodolojik sorunları ele alır. Pasinetti'nin yaklaşımlarının Klasik Keynesyen teorilere olan etkilerini ve bu teorilerin çeşitli metodolojik yönlerini inceler. Çalışma, Pasinetti'nin iktisat teorisindeki yenilikçi katkılarını ve bu katkıların metodolojik ve teorik tartışmalar üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde ele alır. Kurose (2023)'un çalışması Pasinetti tarafından önerilen dokuz metodolojik özelliği inceleyen ve Enrico Bellino ve Sebastiano Nerozzi'nin editörlüğünü yaptığı çalışmanın incelemesidir. Çalışma, özellikle Klasik ve Keynesyen iktisadın entegrasyonuna odaklanarak Pasinetti'nin katkılarını ve metodolojilerini araştırır. 11 bölümden oluşan çalışmada; Marcuzzo, iktisat teorisinin başlangıç noktası olarak gerçeklik lehine soyut rasyonalitenin reddini tartışır. Salvadori ve Signorino, iktisadi mantıkta biçimsel titizlikten ziyade içsel tutarlılığın önemini analiz ederler. Kurz, Malthus'un Keynes'in öncüsü olduğu

fikrine karşı çıkararak Ricardo ve Keynes'in uyumlu olduğunu savunur. Dvoskin ve Trabucchi, Robinson'un Neoklasik modellere yönelik eleştirisini tartışarak iktisadi sistemlerin ergodik olmayan doğasını incelerler. Bellino ve Nerozzi, iktisat teorilerinde nedensellik ve karşılıklı bağımlılığı incelerler. Milgate ve Eatwell makroiktisadın, mikroiktisada göre önceliğini vurgulayarak makro olguların mikro olgulara indirgenmesini eleştirirler. Wirkierman, endüstriyel ekonomilerdeki normal dengesizlik ve istikrarsızlık durumunu ele alır. Hagemann, teknik değişim ve iktisadi büyüme ile başa çıkmak için uygun bir analitik çerçeveye duyulan ihtiyacı vurgular. Rotondi, Pasinetti'nin İtalyan geleneğinden ve Katolik kilisesinden etkilenen derin sosyal kaygılarını tartışır. Garbellini dokuz özelliği yorumlamakta ve bunları İtalyan kapitalizmi üzerine sosyolojik ve Marksist araştırmalarla ilişkilendirir. Schefold, “protoekonomi” kavramını ve Pasinetti'nin katkılarını tartışarak son değerlendirmelerde bulunur.

Velupillai (2023) çalışmasında Pasinetti'nin yaşamını ve çalışmalarını inceler. Bu bağlamda Pasinetti'nin sermaye teorisine katkısını, mikroiktisadın makro temellerine ilişkin görüşünü, mübadeleden ziyade üretime odaklanmasını ve teorik ve kurumsal iktisadi analizi birbirinden ayırmasını tanımlar. Lucarelli (2023) çalışmasında, Pasinetti'nin çalışmalarından çıkan bazı temel unsurları vurgular. Pasinetti'nin 1981 tarihli çalışmasında, efektif talep teorisi ilk kez sunulmakta ve ardışık ile eşzamanlı iktisadi akıl yürütme arasındaki temel farklar belirtilir. Yapısal değişimin önemi zaten bilinmektedir ancak bu çalışmada çok sektörlü bir şema içinde incelenir. Pasinetti'nin açık iktisadi sistemler ve etik duruşuna dair düşünceleri, üretim araçlarının mülkiyetinin yalnızca haklar vermekle kalmayıp topluma da sorumluluklar yüklediğini gösterir.

Landesmann (2022)'ın çalışması Pasinetti'nin “Yapısal Değişim ve İktisadi Büyüme (1981)” ve “Yapısal İktisadi Dinamikler (1993)” başlıklı çalışmalarında uluslararası iktisadi ilişkilerin analizine yaptığı katkıları ele alır. Landesmann, Pasinetti'nin bu alandaki önemli katkılarını takdir ederken, aynı zamanda analizinin bazı yönlerini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirir ve daha ileri gelişmeler önerir. Pasinetti'nin “Yapısal İktisadi Dinamikler” başlıklı çalışması, insan öğrenmesinin iktisadi yapılar üzerindeki etkilerini araştırır. Çalışma, öğrenme süreçlerinin iktisadi dinamikler ve yapısal değişim üzerindeki etkilerini anlamak için teorik bir çerçeve sunar. İktisadi yapılar ile insan bilgisi arasındaki etkileşimi ele alır ve öğrenmenin iktisadi gelişim ve dönüşüm üzerindeki etkilerine dair içgörüler sağlar (Pasinetti, 1993a).

Curzio ve diğerleri (2022) çalışmalarında Pasinetti'nin politik iktisat alanındaki katkılarını ele alır. Pasinetti'nin teorik çerçevesini, yapısal değişim ve iktisadi

büyüme konularındaki analizlerini ve bu analizlerin politik iktisat üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde incelerler. Pasinetti'nin iktisadi düşünceye getirdiği yenilikleri ve bu düşüncelerin politik iktisada olan etkilerini değerlendirirken, aynı zamanda bu yaklaşımların uygulamadaki sonuçlarını ve gelecekteki araştırmalar için potansiyel yolları tartışır.

Coffman (2021) çalışmasında François Quesnay ve Pasinetti'nin iktisat teorisindeki tarihsel bağlamlarını ele alır. Bu çalışma, Quesnay'ın fizyokrasiye dayalı analizleri ile Pasinetti'nin yapısal değişim ve iktisadi büyüme teorilerini karşılaştırarak, bu iki iktisatçının iktisat teorisine katkılarını ve bu katkıların tarihsel ve metodolojik önemini inceler. Coffman, her iki iktisatçının da teorilerinin, kendi dönemlerindeki iktisadi dinamikleri anlamak ve analiz etmek için nasıl kullanıldığını tartışarak, tarihsel perspektifin iktisadi düşüncedeki önemini vurgular.

Halevi (2021) çalışmasında, Pasinetti'nin 20. ve 21. yüzyıl iktisat teorisindeki önemini yansıtır. Giriş bölümünde, Geoffrey Harcourt ile birlikte Cambridge iktisat geleneğinin mirasçısı olarak anılan Pasinetti'nin öneminin kavramsal ve metodolojik yönlerini ana hatlarıyla ortaya koyulur. Pasinetti'nin kendisi, Leontief ve Sraffa tipi modellerin yakalayamadığı bir şekilde yapısal değişim dinamikleriyle ilgilenerek bu geleneği büyük ölçüde zenginleştirir.

Marcuzzo (2020)'un çalışması iki ana bölümden oluşur: ilki Pasinetti'nin biyografisi, ikincisi ise onun çalışmalarından ilham alan iktisatçıların entelektüel yolculuğunu anlatır. Çalışma, üç ana araştırma alanına odaklanır; Post-Keynesyen gelir dağılımı ve büyüme modelleri, sermaye teorisi tartışması, yapısal değişim ve iktisadi dinamikler. Pasinetti'nin araştırma programının temel özellikleri; doğal sistem ve toplumun kurumsal yapısı arasındaki ayrım, sektörler arasındaki verimlilik farkları ve tüketici harcamalarındaki değişikliklerden kaynaklanan yapısal değişim ve teknik ilerleme ve talep bileşiminin evrimidir.

Bellino & Nerozzi (2017) Pasinetti'nin nedensellik kavramının merkezi bir rol oynadığı çalışmalarını, altmışlı yılların ekonometrik tartışmaları içinde bir bağlama oturtmak, iktisadi anlamını çözümlemek ve modern klasik yaklaşımın diğer alanlarıyla bağlantılarını göstermek amacıyla incelerler.

Pitelis (2016) çalışmasında, Pasinetti'nin iktisat bilimine yaptığı önemli katkılardan yararlanır. Pasinetti, Klasik iktisatçıların “ilk günahı” olarak gördüğü ve Neoklasik iktisatçılar tarafından daha da kötüleştirilen ölçeğe göre artan getiri varsayımını tersine çevirme çağrısında bulunur. Çalışma, bu çağrıya yanıt olarak Post Klasik bir

iktisat inşa etmeye yönelik ilerlemeyi ele alır. Pasinetti'nin öğrenme, teknik ilerleme, artan getiri, kaynak yaratma, ticaret ve yetiştirme konularındaki temel temaları ve katkıları ile iktisat içinden ve dışından destekleyen ve meydana okuyan katkılardan yararlanarak Post Klasik bir çerçevenin ana hatlarını çizer.

Seccareccia & Lavoie (2016)'nin "Gelir Dağılımı, Rantiyeler ve Kapitalist Ekonomideki Roller: Keynes-Pasinetti Perspektifi" başlıklı çalışmaları, Keynesyen ve Pasinetti'nin iktisat teorilerinin merceğinden kapitalist bir ekonomide gelir dağılımı ve rantiyelerin rolünü araştırır. Çalışmada gelir eşitsizliğinin ve rantiyelerin servet birikiminin iktisadi dinamikleri ve büyümeyi nasıl etkilediğini, Keynes ve Pasinetti'nin teorik çerçevelerini vurgulayarak, bu dinamiklerin iktisat politikası ve kapitalist sistemlerin genel işleyişi üzerindeki etkilerini incelerler.

Bellino (2015) Pasinetti'nin Ricardo'nun iktisat teorilerini anlamaya yönelik katkılarının kapsamlı bir özetini sunar. Pasinetti'nin çalışmaları, Ricardo'nun fikirlerinin kalıcı önemini vurgularken, aynı zamanda Klasik iktisadın sınırlarını dinamik yapısal değişimleri içerecek şekilde genişletir. Pasinetti'nin yorumları ve genişletmeleri sayesinde Ricardo'nun teorileri, modern iktisadi sistemlerin karmaşıklıklarını daha iyi açıklayacak şekilde uyarlanır.

Taylor (2014), Thomas Piketty'nin argümanlarını daha geniş bir iktisadi düşünce bağlamında kapsamlı bir şekilde analiz eder. Piketty'nin görüşlerini Pasinetti ve Keynes ile karşılaştırarak, iktisadi büyümenin, servet dağılımının ve rantiyeci sınıfın oluşturduğu zorlukların karmaşıklığını vurgular. Çalışma, eşitsizlik ve iktisadi farklılıkları ele almadaki politika rolü üzerine devam eden tartışmalara katkıda bulunur. Harcourt (2014) Taylor'un Piketty'nin modeline yönelik eleştirisini ve Piketty'nin Keynes ve Pasinetti'nin görüşlerini de katarak modelini genişletmesini tartışır. Harcourt'un yorumu, Piketty'nin ampirik araştırması ile Keynes ve Pasinetti'nin teorik katkıları arasında köprü kurar. Bunu yaparak, tarihsel verileri sağlam iktisadi teorilerle birleştiren çok boyutlu bir anlayış sunarak iktisadi eşitsizlik söylemini zenginleştirir.

Woods (2013), Pasinetti'nin hipotezlerini inceler ve iktisadi olguları ve bunların etkilerini anlamak için kullanılan varsayımsal senaryoları değerlendirir. Bu karşı-gerçek senaryolar, mevcut iktisadi teorilere meydan okumak ve iktisadi sonuçlar hakkında alternatif bakış açıları sunmak için kullanılır. Woods, Pasinetti'nin yaklaşımını eleştirel bir şekilde analiz ederek hipotezlerinin altında yatan varsayımları ve bunların çağdaş iktisat teorisine olan ilgisini araştırır ve iktisadi

analizde karşı-gerçeklerin kullanımının metodolojik yönlerine inerek Pasinetti'nin sonuçlarının sağlamlığını değerlendirir.

Scazzieri (2012), çalışmasında Pasinetti'nin Sraffa'nın kaynaklarındaki derinliği ve çeşitliliği araştırdığını ve yayımlanmamış el yazmalarının “Malların Mallarla Üretimini” anlamak için sezgisel değerini nasıl vurguladığını ortaya koyar.

Solow (2012) çalışmasında Pasinetti'nin çalışmalarını ve Keynesyen iktisada katkılarını ele alır. Pasinetti'nin özellikle iktisadi büyüme ve gelir dağılımı konularındaki çalışmalarının geleneksel Keynesyen teorileri nasıl genişlettiğini ve bunlara nasıl meydan okuduğunu inceler. Pasinetti'nin özellikle sermaye birikiminin dinamikleri ve bunun gelir dağılımı üzerindeki etkileri konusunda Keynesyen iktisattaki boşlukları giderme çabalarını kabul eder. Pasinetti'nin katkılarının önemli olmakla birlikte, Keynesyen çerçevenin eksik kaldığı veya daha fazla geliştirilmesi gereken alanları da vurguladığını belirtir. Solow Pasinetti'nin çalışmalarını “İktisatta Tamamlanması Gereken Bir Devrim” olarak nitelendirir.

Harcourt (2012) çalışmasında Pasinetti'nin Cambridge İktisat Okulu'na katkıları ve iktisat teorisinde öncü bir figür olarak rolü hakkında ayrıntılı bir genel bakış sunar. Harcourt (2009) çalışmasında, Keynesyen iktisat alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiş olsa da daha yapılacak çok iş olduğu sonucuna varır. Harcourt, Pasinetti'nin katkılarını, iktisadi düşüncede devam eden bu devrimin ilerlemesi için çok önemli görür. Bortis (2012) çalışmasında Pasinetti'nin Post Keynesyen iktisada katkılarına odaklanır ve Pasinetti'nin fikirlerini bu iktisadi düşünce ekolünün daha geniş bağlamı içinde sentezlemeyi amaçlar. Villani (2010) çalışmasında Pasinetti'nin Keynesyen devrimin anlamı, önemi ve sonuçları ile Cambridge Keynesyenlerinin en önemlilerinin oynadığı rol hakkındaki değerlendirmesini analiz eder. Ayrıca Keynes ve Sraffa'nın “doğal bir iktisadi sistem” fikrini ortaya koyan detaylandırmasını tamamlama girişiminin sonuçlarını ele alır. Leijonhufvud (2008), Pasinetti'nin Cambridge İktisat Okulu bağlamındaki katkılarını ve bakış açılarını inceler. Pasinetti'nin çalışmalarının Cambridge Okulu'nun iki merkezi figürü olan Keynes ve Sraffa'nın teorik yaklaşımları arasında nasıl bir köprü kurduğunu vurgular.

Uthman (2006)'un çalışması, Kaldor-Pasinetti modeline faiz oranını dahil ederek yeniden formüle eder ve kar oranının ve milli gelirdeki kar payının, tasarruf eğiliminden bağımsız olmadığını gösterir. Faiz oranının her zaman gelirler üzerinde bir vergi olduğu ve kar üzerinde olumlu bir etkisinin olmadığı belirtilir. Alternatif bir modelde, işçiler sabit faiz yerine kardan pay alırlar. Bu durumun, kar oranı ve

payı üzerinde olumlu bir etkisi olduğu ve sermaye birikimi ile istihdamı teşvik edebileceği vurgulanır. Pasinetti'nin Cambridge Denklemi'nin bu kar paylaşımı rejimine daha yakın olduğu ortaya konur.

Gualerzi (1996)'un çalışması Pasinetti'nin iktisadi dinamikler ve talep teorisi üzerine yaptığı katkıları inceler. Gualerzi, modern kapitalist ekonomilerde talebin bazı kritik özelliklerinin Pasinetti'nin teorik çerçevesiyle uyumlu olmadığını savunur. Pasinetti'nin çerçevesinin, büyümenin dışsal güçler tarafından yönlendirildiği ve tüketim kalıplarının içsel belirleyiciliği ile çeliştiği belirtilir. Öğrenme ilkesi, üretim ve tüketim dinamikleri arasında bir köprü önerse de, bu bağlantının tarihsel gelişim bağlamında ele alınması gerektiği vurgulanır. Engel tipi talep teorisinin nesnel karakterinin, meta temelli tatmin biçimlerinin dikkate alınmasıyla uzlaştırılamayacağı ifade edilir.

Trigg & Lee (2005)'un çalışmaları Keynesyen çarpan ile Pasinetti'nin saf üretim modeli arasındaki ilişkiyi inceler. Pasinetti'nin modelinde çok sektörlü yapı ve emek değer teorisi öne çıkar. Yatırımın dışsal bir belirleyici olarak eklenmesiyle, Keynes'in ücret birimi kavramı kullanılarak gerçek bir makroiktisat çarpanı elde edilir. Bu yaklaşım, tek mal varsayımı yapmadan Keynesyen çarpanı kullanmayı sağlar ve emek değer teorisiyle ilişkisini geliştirir. Ayrıca çalışma, Pasinetti'nin kurumsal analizi küçümsediği iddialarına karşı, bu modelin parasal üretim iktisadıyla ilgili önemini vurgular.

Lavoie (1998)'un çalışması Neo Pasinetti teoremini Cambridge ve Kaleckian büyüme ve dağılım modelleri bağlamında inceler. İlk olarak Pasinetti tarafından ortaya atılan Neo Pasinetti teoremi, belirli iktisadi modellerde kapitalistler ve işçiler arasındaki gelir dağılımının iktisadi büyüme oranını etkileyebileceğini öne sürer. Lavoie'nin çalışması, gelir dağılımı ve sermaye birikimindeki değişimlerin bu teorik çerçeveler içinde iktisadi büyümeyi nasıl etkilediğinin anlaşılmasına katkıda bulunur ve Neo Pasinetti teoreminin pratik sonuçları hakkında fikir verir.

Becker (1995)'in çalışması, büyüme teorisi ve yapısal değişime yaptığı katkılarla tanınan önemli bir iktisatçı olan Pasinetti'ye adanmış bir derlemedir. Fleck & Domenghino (1987) çalışmalarında; Post Keynesyenler gerçek Keynesyenler olsalardı, iki Cambridge arasında Post Keynesyen gelir dağılımı teorisi üzerine yapılan tartışma daha özlü ve daha “verimli” olabilir miydi? Post Keynesyenler Keynes'in hükümet faaliyetlerinin modern iktisadi modellere dahil edilmesi gerektiği inancına uygun hareket etmiş olsalardı? Özellikle, Post Keynesyen teorinin hararetle tartışılan odak noktası olan Pasinetti'nin ufuk açıcı “Cambridge

denklemini”, Joseph Alois Schumpeter'in “Ricardocu ahlaksızlık” olarak damgaladığı analiz türünün bir sonucu mudur? Başka bir deyişle: Metodolojisi “en saf durumu” bulmayı amaçladığı ve böylece önemli bir Keynesyen belirleyici olan hükümet faaliyeti modelini geçersiz kıldığı için “Pasinetti'nin Paradoksu” konu dışı mıdır? Ve daha da kötüsü, Kaldor'un Neoklasik teorisinin geçerliliğini kategorik olarak reddetmesi bu nedenle geçerli midir? sorularına cevap ararlar.

Ahmad (1986)'ın çalışması, Pasinetti teorisine alternatif bir bakış açısını tartışır. Pasinetti teorisi, kar payının ücretlere oranının gelir dağılımı ve iktisadi büyüme tarafından belirlendiğini öne sürer. Ahmad'ın çalışması, Pasinetti modelinin geçerli olmadığı veya ayarlanması gereken koşulları araştırarak bu teoriye karşı bir argüman veya değişiklik önerisi sunar. Çalışma, teorik sonuçları ele alır ve Pasinetti yaklaşımının ampirik veya kavramsal eleştirilerini içerir.

“İktisadi Dinamizm ve Yapısal Değişim: Pasinetti Üzerine Bir Yorum” başlıklı çalışmasında Scazzieri (1983), Pasinetti'nin iktisadi dinamizm ve yapısal değişim üzerine sunduğu fikirleri eleştirir ve tartışır. Çalışma, Pasinetti'nin iktisadi yapı ve dönüşüm konusundaki teorilerini değerlendirir ve bu yapının zamanla nasıl evrildiği ve uyum sağladığı hakkında ek bakış açıları sunar. Scazzieri'nin yorumu, Pasinetti'nin argümanlarını ele alarak ve görüşlerinde eklemeler veya değişiklikler önererek iktisadi dinamikler üzerine daha geniş bir tartışmaya katkıda bulunur.

Morishima (1977), Pasinetti'nin iktisadi büyüme ve gelir dağılımı üzerine yaptığı çalışmaları yeniden ele alır. Pasinetti'nin orijinal katkıları, özellikle Klasik iktisat teorisi çerçevesinde büyüme ve gelir dağılımı arasındaki ilişkiye odaklanır. Morishima'nın çalışması, Pasinetti'nin sonuçlarını yeniden değerlendirir ve teoriye yeni bakış açıları ya da alternatif yorumlar sunar.

Steedman (1972), Pasinetti sürecinin durumunu ve sonuçlarını inceler. Özellikle, Pasinetti'nin iktisadi büyüme ve dağılım modelini tartışır ve bu modelin geçerliliği ile etkilerini değerlendirir. Meade (1966) Pasinetti sürecinin iktisat teorisi üzerindeki etkileri ele alır. Pasinetti süreci, sermaye birikimi ve gelir dağılımını inceleyen bir modeldir. Meade, bu çalışmada sürecin sonuçlarını ve etkilerini değerlendirir, teorik katkıları ve olası sınırlamaları tartışır.

Samuelson & Modigliani (1966) Pasinetti Paradoksu'nu ele alırlar. Paradoks, Pasinetti tarafından öne sürülen bir olgudur ve farklı tasarruf oranlarına sahip nesiller içeren bir modelde, kapital-üretim oranının zamanla sabit kalacağını, tasarruf oranları değişse bile, ileri sürer. Samuelson ve Modigliani, bu paradoksu

Neoklasik iktisat çerçevesinde incelerler. Paradoksun çeşitli varsayımlar ve koşullar altında nasıl geçerli olduğunu veya geçerli olmadığını araştırırlar. Çalışma, Pasinetti Paradoksunun sağlamlığı ve sınırlamaları hakkında bir katkı sağlar.

3.LUIGI LODOVICO PASINETTI’NİN İKTİSAT LİTERATÜRÜNE KAVRAMSAL KATKILARI

Pasinetti 1980 yılında yayımlanan “İktisadi Analizde Dikey Entegrasyon Kavramı” başlıklı çalışmasında, dikey entegrasyonun bir firmanın farklı üretim ve dağıtım aşamalarını tek bir kontrol altında birleştirme anlamına geldiğini inceler. Pasinetti, dikey entegrasyonu tanımlayarak, bunun iktisadi süreçleri anlamada önemini vurgular. Dikey entegrasyonun üretim sürecindeki karşılıklı bağımlılıkları analiz etmek açısından kritik bir rol oynadığını savunur. Çalışmada, dikey entegrasyonun iktisat teorisindeki tarihsel yeri ele alınır, Klasik iktisatçıların katkıları ve entegrasyon hakkındaki görüşleri tartışılır. Pasinetti, bu kavramı incelemek için bir analitik çerçeve sunar ve bu çerçevenin bir iktisadın üretim yapısını ve sektörler arası ilişkileri analiz etmekte nasıl kullanılabileceğini açıklar. Ayrıca, ortak üretimin dikey entegrasyon ve iktisadi analiz üzerindeki etkileri ele alınır. Pasinetti, dikey entegrasyonu anlamının iktisadi verimlilik ve büyümeyi teşvik eden politikalar geliştirmede yardımcı olabileceğini öne sürer (Pasinetti, 1980a).

Pasinetti'nin 1990 tarihli çalışması iktisadi sistemlerde dikey olarak entegre edilmiş sektörlerin teorik çerçevesini araştırır. “Normalize edilmiş genel koordinatlar” kavramı, iktisadi faaliyetlerin ve etkileşimlerin temsiliyi basitleştirmek ve standartlaştırmak için tanıtılır. Pasinetti, iktisadın, birincil girdilerden nihai çıktılara kadar tüm üretim süreçlerini kapsayan sektörler açısından analiz edildiği dikey olarak entegre edilmiş sektörler üzerine önceki çalışmalarını genişletir. Normalize edilmiş genel koordinatlar, iktisadi faaliyetlerin tanımını normalleştirmek ve düzene sokmak için tanıtılır, bu da farklı sektörleri ve bunların etkileşimlerini analiz etmeyi ve karşılaştırmayı kolaylaştırır. Normalize edilmiş genel koordinatları kullanarak, çalışma karmaşık iktisadi modelleri basitleştirmeyi amaçlar, aynı iktisadi olguları tanımlamak için birden fazla değişkene ve denkleme duyulan ihtiyacı azaltır. Bu kavramları basit iktisadi durumlara uygular, bu çerçevenin iktisadi sistemlerin yapısını ve dinamiklerini daha açık ve birleştirilmiş bir şekilde analiz etmek ve anlamak için nasıl kullanılabileceğini gösterir. Önerilen çerçeve, iktisadi analiz için önemli çıkarımlara sahiptir, farklı sektörler ve genel ekonomi arasındaki karşılıklı ilişkileri incelemek için daha verimli ve tutarlı bir yöntem sunar. Genel olarak, çalışma iktisadi modellemeye yenilikçi bir yaklaşım sağlar ve iktisadi sistemleri anlamada düzenlenmiş ve standartlaştırılmış analitik araçların önemini vurgular (Pasinetti, 1990a).

Pasinetti'nin 1989 tarihli “Büyüyen Alt Sistemler ve Dikey Olarak Hiper Bütünleşmiş Sektörler: Bir Açıklama Notu” başlıklı çalışmasında, büyüyen alt sistemler ve dikey olarak hiper bütünleşmiş sektörler kavramlarına açıklık getirir. Pasinetti, özellikle iktisadi büyüme ve sektörel entegrasyonun anlaşılmasına yönelik çıkarımlara odaklanarak, bu kavramların iktisat teorisiyle nasıl ilişkili olduğunu araştırır (Pasinetti, 1989a).

Pasinetti'nin “Büyüyen Alt Sistemler, Dikey Hiper Entegre Sektörler ve Emek Değeri Teorisi” başlıklı çalışmasında, ekonominin çeşitli alt sistemleri arasındaki dinamik ilişkileri incelenir. Ana odak noktası, dikey olarak hiper entegre sektörler kavramıdır; bu kavram, hammadde aşamasından nihai ürüne kadar üretimin tüm aşamalarını içeren kapsamlı bir iktisadi sektörler görüşünü ifade eder. Pasinetti, ekonominin farklı parçalarının veya alt sistemlerinin nasıl genişlediğini ve geliştiğini tartışır. Bu alt sistemleri hem bireysel olarak hem de birbirleriyle ilişkili olarak anlamanın, iktisadi büyümeyi kavramak için çok önemli olduğunu vurgular. Dikey hiper entegre sektörler kavramı, iktisadi sektörlerin tüm üretim zincirini dikkate alarak bütünsel bir şekilde analiz edilmesini içerir. Bu şekilde, ekonomideki bağımlılıkları ve değer akışını daha iyi anlamak mümkündür. Pasinetti, bir malın değerinin temelde onu üretmek için gerekli olan toplumsal olarak gerekli emek miktarı ile belirlendiğini öne süren klasik emek değeri teorisini yeniden ele alır. Bu teoriyi büyüyen alt sistemler ve dikey hiper entegre sektörler analizine entegre eder. Çalışma, iktisadi büyüme teorilerini emek değeri teorisi ile ilişkilendirerek önemli bir katkı sağlar. Pasinetti, bu Klasik iktisat teorilerinin modern iktisadi dinamikleri anlamak için nasıl uygulanabileceğini gösterir. Pasinetti, ekonominin farklı sektörlerinin nasıl büyüdüğünü ve zaman içinde nasıl etkileşimde bulunduğunu analiz etmek için kullanılabilecek bir çerçeve geliştirir. Bu çerçeve, karmaşık ilişkileri ve iktisadi gelişim sürecini anlamaya yardımcı olabilir. İktisadi alt sistemlerin nasıl büyüdüğüne ve etkileşimde bulunduğuna dair daha net bir resim sunan çalışma iktisadi politika ve planlama için değerli bilgiler sunar. Politika yapıcılar, bu bilgiyi dengeli ve sürdürülebilir iktisadi büyümeyi teşvik etmek için kullanabilirler. Büyüme teorilerinin emek değeri teorisi ile entegrasyonu, iktisat teorisini zenginleştirir ve ekonomilerin nasıl işlediği ve geliştiği konusunda daha kapsamlı bir anlayış sunar (Pasinetti, 1988b).

Pasinetti'nin 1990 tarihli “Büyüyen (veya Hiper) Alt Sistemler ve Dikey Olarak Hiper-Entegre Edilmiş Sektörler” başlıklı çalışması, özellikle Sraffa'nın çalışmalarından etkilenen Klasik iktisat içindeki kavramsal çerçeveleri inceler. Pasinetti, ekonominin zamanla genişleyen ve iktisadi büyümeye katkıda bulunan

“büyüyen alt sistemler” kavramını tartışır. Hiper alt sistemler, belirli sektörlerin orantısız şekilde daha yüksek bir oranda büyüdüğü ve diğer sektörleri ve tüm ekonomiyi etkilediği bu kavramın bir uzantısıdır. Dikey olarak entegre edilmiş sektörler, üretimin farklı aşamalarının (ham maddeden nihai ürüne kadar) tek bir çerçeve içinde kontrol edildiği sektörlerdir. Hiper-entegre, bu kavramı daha da ileriye götürerek, sektörler arasındaki yoğun bağlantıları ve bağımlılıkları vurgular ve daha karmaşık iktisadi dinamiklere yol açar. Pasinetti, özellikle Klasik iktisat teorisinin canlanmasına yönelik katkılarıyla Sraffa'nın teorilerini temel alır. Sraffa'nın üretim ve gelir dağılımı üzerindeki çalışmaları, bu kavramlar üzerinde temel bir etki olarak vurgulanır. Çalışma, büyüyen alt sistemlerin ve dikey olarak hiper-entegre edilmiş sektörlerin iktisadi büyüme ve ekonomi içindeki yapısal değişikliklere nasıl katkıda bulunduğunu inceler. Bu dinamiklerin etkili iktisat politikası ve planlaması için anlaşılmasının önemini vurgular. Pasinetti, farklı sektörler ve alt sistemler arasındaki ilişkileri açıklamak için matematiksel modeller kullanarak teorik ve analitik bir yaklaşım benimser. Çalışma, iktisadi büyümeyi yönlendiren mekanizmaların ve bu süreçteki belirli sektörlerin rolünün daha iyi anlaşılmasını sağlamayı amaçlar (Pasinetti, 1990b).

Pasinetti, 1990 yılında Johan Deprez'in “Dikey Entegrasyon ve Sabit Sermaye Problemi” başlıklı çalışmasına yaptığı eleştiriye yanıt verir. Pasinetti, Deprez'in dikey entegrasyon sürecinin hem amacını hem de işlevini yanlış anladığını öne sürer. Deprez, dikey entegrasyonu, yapısal değişiklik olmayan bir sistemdeki doğal dinamiklerin analiziyle uyumlu, eşzamanlı bir mantık yöntemi olarak tanımlar, ancak bunun nihayetinde önemli zamansal (diyakronik) unsurları yakalamakta yetersiz kaldığını savunur. Pasinetti ise bu eleştiriye ve dikey entegrasyonun “eşzamanlı düşüncenin” bir uzantısı olduğu iddiasını reddeder. Dikey entegrasyon, hem eşzamanlı hem de zamansal düşünmenin ötesine geçer ve iktisadi sistemi analiz etmenin bir yoludur. Bu süreç, nihai talep vektöründeki her fiziksel miktarı referans alır ve bu miktarın arkasındaki tüm ilişkileri basitçe fiziksel işgücü katsayısına ve fiziksel üretim kapasitesi birimine indirger. Model, gerçek dünya üzerinde bir kısıtlama getirmek yerine, analitik bir araç olarak tasarlanır (Pasinetti, 1990c).

Adam Smith düşünebileceği en basit iktisadi sistemi düşündüğünde, tüm malların yalnızca emekle üretildiği bir ekonomi öngörür. Böylesine basit bir ekonomide, göreceli değerler, göreceli emek miktarları tarafından belirlenir ve bu ikisi çakıştığı için “ihtiva edilen emek” ya da “kumanda edilen emek” ifadeleri arasında bir fark yoktur. Çünkü herhangi bir malda ihtiva edilen emek miktarı, değişim yoluyla her zaman kendisine eşit miktarda emeği kumanda edecektir. Smith böylesine basit bir

şemanın “toplumun hem stok birikiminden hem de toprağa el konulmasından önce gelen ilkel aşamasına” atıfta bulunduğunu düşünür. Ancak, tamamen analitik gerekçelerle, Smith'in kendisinin fark ettiğinden çok daha geniş bir geçerliliği vardır. Pasinetti “Saf Emek Ekonomisinde Faiz Oranı ve Gelir Dağılımı” başlıklı çalışmasında sermaye birikiminin başlamasından ve dolayısıyla herhangi bir kar oranının ortaya çıkmasından önce gelen bir aşamada, saf emek ekonomisinin teorik şemasının zaten bir faiz oranı teorisi ve dolayısıyla bir gelir dağılımı teorisi içerdiğini gösterir. Pasinetti, ekonominin yalnızca iş gücünden oluştuğu, sermayenin üretim faktörü olarak hariç tutulduğu teorik bir model oluşturur. Bu, analizi tamamen iş gücüyle ilgili dinamiklere odaklanacak şekilde basitleştirir. Bu saf iş gücü ekonomisinde gelirin işçiler arasında nasıl dağıldığını inceler ve ücret seviyelerini ve genel gelir dağılımını etkileyen faktörleri araştırır. Pasinetti, bu modelde faiz oranının belirlenmesini inceler. İş gücünün tek üretim faktörü olduğu bir ekonomide faiz oranının nasıl ortaya çıkabileceğini ve bunun gelir dağılımını nasıl etkilediğini araştırır. Analiz, talebin rolünü, gelir dağılımının önemini ve iktisadi büyümenin dinamiklerini vurgulayan Post Keynesyen iktisat teorisine dayanır. Bulgular, hükümetlerin ve kurumların istenen iktisadi sonuçlara ulaşmak için faiz oranını ve gelir dağılımını nasıl etkileyebileceği konusunda iktisadi politikalar için çıkarımlara sahiptir. Pasinetti'nin çalışması, iktisadi iş gücü bileşenlerine indirgemesiyle hem teorik hem de pratik iktisadi değerlendirmelere uygun içgörüler sunarak, faiz oranları ve gelir dağılımı üzerine yapılan geniş tartışmalara katkıda bulunur (Pasinetti, 1980b).

Pasinetti'nin “Temel, Temel Olmayan ve Birlikte Üretim Üzerine Bir Not” başlıklı çalışmasında, temel ve temel olmayan mallar arasındaki ayrımı yapar. Temel mallar, ekonomideki diğer tüm malların üretimi için gerekli olan mallardır, temel olmayan mallar ise bu şekilde zorunlu değildir. Birlikte üretim kavramı, tek bir üretim sürecinden aynı anda birden fazla çıktının üretilmesini içerir. Pasinetti, bunun malların temel veya temel olmayan olarak sınıflandırılmasını nasıl etkilediğini inceler. Birlikte üretimin, genellikle girdiler ve çıktılar arasında birebir ilişkiyi varsayan geleneksel iktisat teorilerini nasıl karmaşık hale getirdiğini tartışır. Pasinetti'nin çalışması, birlikte üretim olan ekonomileri doğru bir şekilde temsil etmek için daha karmaşık modellere duyulan ihtiyacı vurgular. Pasinetti, temel ve temel olmayan mallar için koşulların birlikte üretimin varlığıyla nasıl değiştiğini göstermek için matematiksel modeller kullanır. Ayrıca, bir ekonomideki fiyatlar ve dağıtım üzerindeki etkilerini de ele alır (Pasinetti, 1980c).

Pasinetti'nin 1983 yılında yayımlanan “Sermaye Birikimi” başlıklı çalışması, ekonomide sermaye birikiminin dinamiklerini ve karmaşıklıklarını ele alır.

Pasinetti, sermayenin birikimini açıklayan çeşitli teorilere ve modellere değinir; bu bağlamda tasarruflar, yatırımlar ve gelir dağılımı gibi unsurların rolünü inceler. Teknolojik ilerlemeler, işgücü verimliliği ve sermaye oluşumu arasındaki etkileşimleri analiz ederek iktisadi büyüme ve kalkınmanın nasıl gerçekleştiğini açıklar. Ayrıca, sermaye birikimi ve iktisadi istikrar üzerindeki politika önlemlerinin etkilerini de tartışır. Pasinetti, üretimin sermaye malları kullanılarak yapıldığı sistemlerin, dayanıklı tüketim malları birikiminden farklı olarak toplumsal açıdan yeni özellikler kazandığını vurgular. Üretim sürecinin devamı ve genişlemesi için mevcut sermaye malları stokunun yenilenmesi gerektiğini belirtir. Bu süreçte küresel efektif talep ve sermaye birikimi önemli iki koşul olarak öne çıkar. Pasinetti, sermaye malları mülkiyetinin, dayanıklı tüketim malları mülkiyetinden farklı bir öneme sahip olduğunu ve bu nedenle iktisadi sistemin tamamını ilgilendirdiğini savunur. Sonuç olarak, sermaye birikimi süreci, sanayi toplumlarının kaçınamayacağı sosyal sonuçlara yol açar (Pasinetti, 1983a).

Pasinetti'nin 1959 tarihli “Verimlilikteki Değişikliklerin Kavramları ve Ölçümleri Üzerine” başlıklı çalışması, verimlilik ölçümünün teorik ve ampirik yönlerine dair derinlemesine bir inceleme sunar. Verimliliğin çeşitli kavramlarını araştırır, verimlilik değişikliklerini ölçmek için farklı yöntemleri tartışır ve bu yöntemlerin iktisadi analiz üzerindeki etkilerini değerlendirir. Pasinetti, geleneksel yaklaşımları eleştirir ve iktisadi çalışmalarda verimlilik değişikliklerini daha iyi yakalamak için iyileştirmeler önerir. Pasinetti, teknolojideki değişikliklerin sonuçlarını yorumlarken sermaye girişini dikkate almayan sınırlı yaklaşımları eleştirir. 1929-1950 ABD vakası, emeğin ve sermayenin milli hasıladaki paylarının değişmediğini, ücretlerin milli gelirle orantılı arttığını, kişi başına sermaye ve üretimin arttığını ve sermayenin ücretlendirme oranının sabit kaldığını gösterir. Pasinetti, sermayenin oluşturulmasındaki teknik değişimleri analiz ederek bir değerlendirme prosedürü önerir. Solow ve Pasinetti, ABD ekonomisinin üretkenlik artışlarını ölçmek için farklı metodolojiler kullanır: Solow Neoklasik üretim fonksiyonunu, Pasinetti ise Cambridge'de geliştirilen sermaye teorisini uygular. Pasinetti, sermaye/emek ve sermaye/çıktı oranlarının zıt yönlerde değiştiğini ve makineleşmenin arttığını, ancak sermaye yoğunluğunun azaldığını vurgular. Bu, Solow'un sonucunun kapitalist üretimin artışı veya azalışını ölçmeyi zorlaştırdığını gösterir (Pasinetti, 1959).

Pasinetti'nin “İşsizlik ve Dayanışma Prensibi” başlıklı çalışmasına dayanışma ilkesini tanımlayarak başlar. Dayanışma, bir toplum içindeki bireylerin karşılıklı destek ve ortak sorumluluklarını vurgulayan bir ilkedir. Bu ilke, çeşitli sosyal, etik ve dini geleneklerde köklüdür. İşsizlik, yalnızca iktisadi bir sorun değil, aynı

zamanda bireyler ve topluluklar üzerinde etkisi olan önemli bir sosyal sorundur. Yüksek işsizlik oranları sosyal dışlanmaya, yoksulluğa ve çeşitli psikolojik ve sosyal streslere yol açar. Pasinetti, işsizliğin sosyal boyutlarını ele almayan geleneksel iktisat teorilerini eleştirir. Birçok iktisadi modelin piyasa verimliliğine odaklandığını ve işsizlikle ilgili insan ve sosyal maliyetleri göz ardı ettiğini savunur. Pasinetti, dayanışma ilkesini içeren iktisat politikalarını önerir. Bu politikalar tam istihdam sağlamayı, sosyal güvenlik sunmayı ve adil bir servet dağılımını teşvik etmeyi hedeflemelidir. Dayanışma odaklı politikalar, işsizliğin olumsuz etkilerini azaltabilir ve daha kapsayıcı bir toplum oluşturur. Pasinetti, dayanışmayı teşvik eden kuruluşların rolünü vurgular. Devletler, işçi sendikaları ve topluluk organizasyonları, işsizlikten etkilenenler için destekleyici çerçeveler oluşturmak için birlikte çalışmalıdır. Bu, iş eğitimi programları, işsizlik yardımları ve aktif işgücü piyasası politikalarını içerir. Dayanışma odaklı işsizlik yaklaşımlarının başarılı bir şekilde uygulandığı bölgeler veya ülkelerden örnekler ve vaka çalışmaları içerir. Bu örnekler, bu tür politikaların işsizliği azaltma ve sosyal uyumu artırmadaki pratik yararlarını gösterir. Pasinetti, dayanışma ilkesinin iktisadi düşünce ve politika yapımına entegre edilmesinin önemini yeniden vurgular. İşsizlikle başa çıkma konusunda daha insani ve sosyal açıdan sorumlu yaklaşımlara doğru bir paradigma değişimi çağrısında bulunur (Pasinetti, 1992a).

Pasinetti'nin 1993 tarihli “Teknik İlerleme ve Yapısal Değişim” başlıklı çalışmasında teknolojik yeniliklerin verimlilik ve iktisadi büyüme üzerindeki etkilerini inceler. Teknolojik ilerlemenin, üretim yöntemlerini ve verimliliği nasıl etkilediğini öne sürer. Teknolojik ilerlemenin iktisattaki yapısal değişimlere, örneğin sektörlerin değişimine, işgücü piyasası ayarlamalarına ve tüketim kalıplarına nasıl yol açtığını tartışır. Pasinetti, teknolojik ilerleme ve yapısal değişim dinamiklerini anlamanın, etkili iktisadi politikalar ve büyüme stratejileri geliştirmek için kritik olduğunu vurgular (Pasinetti, 1993b).

1992'de imzalanan Maastricht Antlaşması, Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerin tek para birimine katılma uygunluğuna ilişkin düzenlemeler içerir. Bir ülkenin kamu maliyesi pozisyonunun sürdürülebilirliği, tek para birimine üyelik için dört kriterden biridir. Önemli bulgulardan biri, mali ve finansal istikrar çerçevesinde orta ve uzun vadeli faiz oranlarının seviyesini düzenlemeye yönelik politikaların oynayacağı son derece önemli roldür. Daha yüksek borç/GSYİH oranlarına sahip olan Belçika ve İtalya, kamu borç işletmelerinin özelleştirilmesi yoluyla yakınsamayı daha çabuk gerçekleştirebilir. Pasinetti'nin 1998 tarihli “Avrupa Birliği 1997 Sonunda: Kamu Maliyesi Sürdürülebilirlik Bölgesinde Kim Var?” başlıklı çalışmasında, 1997 yılının sonunda Avrupa Birliği'nde kamu maliyesinin

sürdürülebilirliği kavramını inceler. Pasinetti, hangi AB ülkelerinin belirli kriterlere göre kamu maliyesini sürdürülebilir bir şekilde yönettiğini değerlendirir. Çalışma, bütçe açıkları, kamu borç seviyeleri ve iktisadi performans gibi faktörleri dikkate alarak hangi ülkelerin sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olduğunu ve hangilerinin olmadığını tartışır. Analizde, Maastricht kriterleri ve bunların üye devletler tarafından istikrarlı kamu maliyesi sağlama açısından nasıl uygulandığı da ele alınır (Pasinetti, 1998a).

Pasinetti'nin “Adil Faiz Oranı Üzerine Analitik Bir Yaklaşım: Sermaye Üzerinde İşgücünün Önceliği” başlıklı çalışması adil faiz oranı kavramına odaklanır. Faiz oranını belirlerken işgücünün sermayeden öncelikli olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunur. Pasinetti'nin analizi, geleneksel iktisat teorilerine yönelik bir eleştiriyi içerir ve işgücünün çıkarları ve katkılarıyla daha uyumlu bir çerçeve önerir. Klasik bir çerçeve benimsenerek, doğal faiz oranı işgücü verimliliğindeki değişim oranıyla ilişkilendirilir. Böylece kavramın, daha geniş anlamda insan faaliyeti olarak algılanan emeğe dayandığı ortaya çıkar. Emeğin sermaye üzerindeki önceliğini hemen açığa çıkarma avantajına sahiptir. Kavramın, Thomistik değişmeli adalet de dahil olmak üzere dikkate değer özelliklere sahip olduğu gösterilir. Çalışma faiz oranının, yaygın olarak ilişkilendirildiği ve sıklıkla karıştırıldığı kar oranı kavramından keskin bir şekilde farklı, özerk bir kavram olarak ortaya çıkmasını sağlar (Pasinetti, 2002a).

Pasinetti'nin 1989 tarihli “Kamu Açıklarının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Not: Faiz Hariç Mi, Faiz Dahil Mi?” başlıklı çalışmada kamu açıklarının değerlendirilmesinde faizin dahil edilip edilmeyeceğine odaklanır. Pasinetti, kamu borcu faiz ödemeleri hariç net açık ile faiz ödemeleri dahil brüt açık arasındaki ayrımın önemini vurgular. Bu ayrımın, hükümetin mali duruşunu doğru bir şekilde değerlendirmek için kritik olduğunu savunur. Faiz hariç kamu açıklarının değerlendirilmesinin iktisadi etkilerini tartışır. Pasinetti, net açıkların, faiz ödemelerinin yarattığı bozulma olmadan birincil dengeyi yansıttığı için hükümetin mali politikasının ve ekonomiye etkisinin daha net bir resmini sunduğunu öne sürer. Pasinetti, brüt açığı bir ölçü olarak kullanmanın yanıltıcı olabileceğini çünkü geçmiş borçlanmanın (faiz ödemeleri) etkilerini mevcut mali politika kararlarıyla karıştırdığını savunur. Faiz hariç açığın değerlendirilmesi, hükümetin mevcut mali eylemlerinin daha doğru bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanır. Pasinetti, politika yapıcılarının ve analistlerin kamu açıklarını değerlendirmede net açığı standart bir ölçü olarak benimsemelerini önerir. Bu yaklaşım, mali politika analizinin ve karar almanın netliğini ve etkinliğini artırır. Pasinetti, net açığın kamu açıklarını değerlendirmek için daha uygun bir ölçü olduğunu ve hükümetin mali

politikası ile iktisadi etkilerinin daha net ve doğru bir resmini sunduğunu sonucuna varır (Pasinetti, 1989b).

Pasinetti'nin 2005 tarihli “İktisat ve Mutluluk-Analizinin Çerçevesi” başlıklı çalışması, iktisat alanında mutlulukla ilgili çeşitli paradoksları inceler. Gelir ve mutluluk arasındaki ilişki açık değildir. Artan gelir belirli bir noktaya kadar refahı artırabilirken, bu eşiğin ötesinde, ek gelir mutlaka daha fazla mutluluğa yol açmaz. Gelirin mutluluk üzerindeki etkisi genellikle mutlak gelir seviyelerinden ziyade başkalarının gelirlerine göredir. İnsanlar, mutlak gelirleri yeterli olsa bile, kendilerini akranlarına kıyasla daha kötü durumda algıladıklarında daha az mutlu hissedebilirler. İktisadi büyüme daha yüksek gelir seviyelerine yol açmasına rağmen, her zaman mutluluğun artmasıyla sonuçlanmaz. Bu paradoks, iktisadi büyümenin toplumsal ilerleme ve refahın bir ölçütü olarak etkinliği konusunda soru işaretleri yaratır. Mal ve hizmet tüketimi sıklıkla artan mutlulukla ilişkilendirilir, ancak bu ilişki tüketimin yeniliği ve materyalist değerlerin peşinde koşma gibi faktörler tarafından azaltılabilir. Pasinetti'nin analizi, gelir ve mutluluk arasında doğrudan ve doğrusal bir ilişki olduğunu varsayan geleneksel iktisat modellerine meydan okumakta, bunun yerine mutluluğun bir dizi psikolojik ve sosyal faktörden etkilendiğini öne sürer. On sekizinci yüzyıldaki Sanayi Devrimi'nden bu yana, Batı ekonomileri milli gelirde benzeri görülmemiş ve sürekli bir büyüme yaşar. Ancak yapılan ampirik araştırmalar sürekli olarak insanların aynı oranda daha mutlu olmadıklarını ortaya koyar. Milli gelir ile mutluluk arasındaki bağlantılar zaman içinde giderek zayıflar. Pasinetti, Klasik iktisat yaklaşımının insan davranışını ve dolayısıyla mutluluğu ilgilendiren birçok konunun araştırılması için daha geniş bir teorik çerçeve sunabileceğini öne sürer (Pasinetti, 2005a).

4.LUIGI LODOVICO PASINETTI'NİN İKTİSADİ DÜŞÜNCEYE KATKILARI

Sanayi Devrimi'nden beri kapitalist ekonomilerin uzun dönemli gelişimi, sadece milli hasılanın büyümesiyle değil, aynı zamanda yapısal değişimlerle de karakterize edilir. Bu yapısal değişiklikleri, ekonominin konjonktürel dalgalanmalarından kaynaklanan geçici değişikliklerden ayırmak zordur. Pasinetti, yapısal değişimin modern iktisadi büyüme süreçleriyle ilişkili olduğunu vurgular ve modern iktisat teorisinin teknik değişimin rolünü araştırmadaki yetersizliklerinden yakınır. Cambridge İktisat Okulu'ndan etkilenen Pasinetti, Ricardo'nun yeni teknolojilerin istihdam sonuçlarına odaklanan çalışmalarına paralel olarak araştırmalar yapar (Hagemann ve diğerleri, 2012).

Pasinetti, Cambridge Sermaye Tartışmaları'nda önemli bir figürdür. Bu tartışmalar, sermayenin doğası ve üretim fonksiyonlarının şekli üzerine odaklanır ve Neoklasik iktisat teorisini sorgulayan önemli sonuçlara yol açar. Pasinetti, gelir dağılımı ve büyüme üzerine önemli teoriler geliştirir. Özellikle, “Pasinetti Teoremi” olarak bilinen teorem, büyüme sürecinde sermaye sahiplerinin ve işçilerin gelir paylarının nasıl evrildiğini analiz eder. Bu teorem, Neoklasik büyüme teorilerine alternatif bir bakış sunar.

Pasinetti, yapısal değişim ve iktisadi büyüme arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar yapar. İktisadi sistemlerdeki sektörel değişimlerin uzun dönemli büyüme üzerindeki etkilerini analiz eder ve bu alanın teorik temellerine önemli katkılarda bulunur.

Pasinetti, Sraffa'nın çalışmalarını genişleterek fiyat ve dağılım teorisi üzerine önemli katkılarda bulunur. Sraffa'nın “Malların Mallarla Üretimi” başlıklı çalışmasından esinlenen Pasinetti, alternatif fiyat teorileri geliştirir.

Pasinetti, Post Keynesyen iktisat teorisinin önde gelen temsilcilerinden biri olur. Özellikle, sermaye birikimi, teknik değişim ve büyüme konularında yaptığı çalışmalar bu alanda önemli bir yere sahiptir. Pasinetti'nin çalışmaları, iktisat teorisinin çeşitli alanlarına derinlemesine katkılarda bulunur ve onun analizleri, iktisat biliminde tartışmaların ve teorik yeniliklerin yolunu açar.

Pasinetti, Keynes sonrası ekolün İtalyan iktisatçılarından biridir ve Cambridge Keynesçilerinin varisi olarak kabul edilir. Sraffa ve Kahn'ın öğrencisi olan Pasinetti, yapısal iktisadi dinamikler ve Cambridge sermaye tartışmalarıyla tanınır. İktisada katkıları arasında, Neo Ricardocu iktisadın analitik temellerini geliştirmek ve Kaldorian büyüme ile gelir dağılımı teorisi üzerine çalışmaları yer alır.

Pasinetti'nin ilk büyük katkısı, 1960'ta yayımlanan “Ricardocu Sistemin Matematiksel Formülasyonu” adlı çalışmasıdır. Bu eserde, Klasik iktisadın temel yönlerini analiz eder ve Sraffa'nın çalışmalarından etkilenir. Özellikle değer teorisi ve gelir dağılımı teorisi üzerine odaklanır. Pasinetti, bu analizlerinde Kaldor'un 1956'da yazdığı çalışmadan ve Sraffa'nın emek değer teorisinden yararlanır.

Bu doğrultuda çalışmanın bu bölümünde Pasinetti'nin; Kahn, Ricardo, Keynes, Robinson, Sraffa, Samuelson, Modigliani ve Kaldor ile ilgili düşüncelerine yer verilir.

Kahn (1905-1989), makroiktisat ve iktisat teorisi alanında önemli katkılarda bulunan tanınmış bir İngiliz iktisatçıdır. Kahn, yatırımda meydana gelen ilk artışların ulusal gelirden daha büyük artışlara nasıl yol açtığını açıklayan çarpan kavramını geliştirir. Bu kavram, Keynesyen iktisadın temel taşlarından biri haline gelir. Ayrıca, yatırım değişimlerinin genel iktisadi faaliyet üzerindeki etkilerini ve iktisadi döngülerin anlaşılmasına katkıda bulunur. Kahn'ın fikirleri, Keynesyen iktisat teorisi ve politikaların gelişiminde, özellikle iktisadi istikrar ve büyüme bağlamında etkili olur. Pasinetti 1987 tarihli çalışmasında Kahn'ın iktisadi düşünceyi şekillendirmedeki rolünü ve makroiktisat alanındaki etkisini vurgular (Pasinetti, 1987b).

Pasinetti, Kahn hakkında şunları söyler (Arestis & Sawyer, 2001): *“Bu, kısa bir süre içinde, Topluluğun, iktisat ve siyaset dünyasında Keynesyen Devrim olarak bildiği bu entelektüel atılımda önemli bir katkıda bulunan kişinin hayatını anmak ve onun hayatını düşünmek için bu Şapelde üçüncü kez bir araya gelmekteyiz. Joan Robinson'unkinden kısa bir süre sonra başka bir anma töreninin Cambridge'de, ancak başka bir Şapel'de, Keynes'in bir başka yakın arkadaşı, Piero Sraffa için düzenlendiğini eklersek, bugünkü törenin neredeyse tüm tarihi bir aşamayı sonlandırdığı izlenimine karşı koyamayız. İktisadi düşüncenin yakın tarihinde bir dönem. Bu Cambridge iktisatçıları grubu, bilgiyi kesin bir şekilde ileriye götüren ve geçmişten bir kopuş yaratan fikirler tarihindeki olağanüstü ve benzersiz olayların kahramanlarıdır.”*

Pasinetti'nin “Ricardian Sisteminin Matematiksel Formülasyonu” başlıklı çalışması, Ricardo'nun Klasik iktisat teorisinin matematiksel bir modellemesini sunar. Çalışmanın temel odak noktası, Ricardo'nun fikirlerini matematiksel modeller kullanarak ifade edilmesidir. Pasinetti'nin formülasyonu, Ricardo'nun sermaye birikimi, gelir dağılımı ve iktisadi büyüme üzerindeki teorilerini modellemek için denklemler kurmayı içerir. Çalışma, Ricardo'nun işçi ve kapitalistler arasındaki gelir dağılımı hakkındaki teorilerini ve teknolojik ilerlemenin iktisadi büyüme üzerindeki etkilerini matematiksel bir bağlamda nasıl ifade edilebileceğini göstermeyi amaçlar. Ricardo'nun sisteminin istikrarını ve bu sistemin işlediği koşulları ele alarak, iktisadi değişkenlerin zaman içindeki etkileşimlerine dair içgörüler sağlar. Bu yaklaşım, Ricardo'nun çalışmalarının teorik sonuçlarını netleştirmeye ve genişletmeye yardımcı olur, Klasik iktisadi düşünceyi daha modern matematiksel tekniklerle birleştirir (Pasinetti, 1960a).

Pasinetti'nin, 1979 tarihli “Tekniklerin Yeniden Değiştirilmesinin Kabul Edilemezliği - Burmeister, Krelle, Nuti ve von Weizsäcker Üzerine Bir Yorum ve

Neoklasik İktisat Teorisinin Göze Batmayan Postülası- Profesör Burmeister'e Bir Cevap” başlıklı çalışmasında iki ana eleştiriyi ele alır. İlki, Pasinetti, eski üretim tekniklerinin faktör fiyatlarındaki değişiklikler nedeniyle yeniden optimum hale gelmesini ifade eden yeniden değerlendirme kavramı hakkında yorum yapar. Burmeister, Krelle, Nuti ve von Weizsäcker'in Neoklasik modelin tekniklerin üretim koşullarındaki değişimlere her zaman sorunsuz bir şekilde uyum sağladığı varsayımını eleştirmelerine karşı Pasinetti, yeniden değerlendirme eleştirilerinin görüldüğü kadar sorunlu olmadığını ve Neoklasik çerçevenin bu karmaşıklıkları hala barındırabileceğini savunur. İkinci olarak da, Pasinetti, Profesör Burmeister'in Neoklasik teorinin varsayımlarına yönelik eleştirilerine yanıt verir. Gösterilmemiş postülatı savunur; bu postülat, iktisadi teorilerin dışsal etkilerden arınmış ve sadece kendi çerçevelerinin mantıksal tutarlılığına odaklanması gerektiğini öne sürer. Pasinetti, bu postülatın Neoklasik iktisadın teorik kesinliğini korumak için önemli olduğunu ve bu yaklaşımın eleştirilerinin teorik açıklık sağlama önemini göz ardı ettiğini belirtir (Pasinetti, 1979a).

Pasinetti'nin “Neoklasik Büyüme ve Dağılım Teorisi Üzerine Eleştiri” başlıklı çalışması, Neo Klasik iktisat teorilerine dair eleştirilerini içerir. Neoklasik büyüme ve dağılım teorisi, genellikle teknolojik ilerlemenin, sermaye birikiminin ve işgücü kuvvetinin iktisadi büyümeyi yönlendirmedeki rolünü vurgular. Pazarların rekabetçi olduğu ve iktisadi ajanların rasyonel bir şekilde fayda ve kar maksimize ettiği varsayılır. Pasinetti, Neoklasik modellerin sermaye birikimi sürecini aşırı basitleştirdiğini savunur. Bu modellerin, sermaye yatırımlarının iktisadi büyüme ve gelir dağılımı üzerindeki etkilerini yeterince hesaba katmadığını ileri sürer. Çalışma, Neoklasik varsayımın gelir dağılımının marjinal verimlilik tarafından belirlendiğini belirttiği görüşünü eleştirir. Pasinetti, bu görüşün gelir dağılımı ve iktisadi eşitsizlik üzerindeki tarihsel ve kurumsal faktörleri göz ardı ettiğini vurgular. Pasinetti, teknolojik ilerlemenin dışsal bir faktör olarak Neoklasik görüşünü sorgular. Teknolojik değişimin genellikle iktisadi ve sosyal faktörler tarafından yönlendirildiğini ve büyüme ile dağılım üzerindeki etkisinin Neoklasik modellerin öne sürdüğünden daha karmaşık olduğunu savunur. Çalışma, büyüme ve dağılımı anlamak için alternatif yaklaşımlar önerir ve tarihsel ve kurumsal faktörleri içeren modellerin gerekliliğini vurgular. Pasinetti, gerçek dünya karmaşıklıklarını daha iyi yansıtan daha ayrıntılı bir iktisadi dinamik anlayışını savunur (Pasinetti, 2000b).

Pasinetti'nin “Keynes ve Cambridge Keynesyenleri: Bir İktisat Devrimi'nin Gerçekleşmesi” çalışması, Keynesyen iktisadın entelektüel tarihini ve etkilerini, özellikle Cambridge Üniversitesi'ndeki Keynesyen iktisatçıların katkılarını inceler.

Çalışma, Keynesyen düşüncenin evrimini ve bu düşüncenin iktisat teorisi ve politikası üzerindeki paradigma kayması hedeflerini ele alır. Hem teorik ilerlemeleri hem de Keynesyen fikirlerin pratik etkilerini tartışır, devam eden tartışmaları ve alandaki potansiyel gelişmeleri vurgular (Pasinetti, 2007).

Pasinetti, 2005 tarihli çalışmasında Cambridge Okulu'nun kökenlerini, Keynesyen iktisada olan etkisini ve gelişimini ele alır ve bu okulun Keynes'in çalışmalarından ve ardından Robinson ve Sraffa gibi iktisatçıların katkılarından nasıl şekillendiğine odaklanır. Çalışma, Cambridge Okulu'nun temel ilkelerini özetler. Bu okulun Keynesyen iktisat yaklaşımında, gelir dağılımı, sermaye rolü ve Neoklasik iktisada eleştiri gibi konulara özellikle vurgu yapar. Cambridge Okulu'nun önemli teorik katkıları ele alır. Örneğin, "Cambridge denklemi" ve sermayenin marjinal verimlilik teorisine yönelik eleştiriler gibi konular incelenir. Pasinetti, Cambridge Okulu'nun iktisat teorisi ve politika üzerindeki etkisini de değerlendirir. Bu okulun iktisadi düşünce üzerindeki etkisi ve Neoklasik yaklaşımlardan sapması üzerinde durur. Cambridge Okulu'nun fikirlerinin çağdaş iktisadi tartışmalardaki devam eden önemini, özellikle gelir eşitsizliği ve iktisadi istikrarsızlıkla ilgili konularda nasıl hala geçerli olduğunu yansıtır (Pasinetti, 2005b).

Yirminci yüzyılın sonuna doğru yaklaşırken, iktisat tarihçilerinin geriye dönüp bakmaları ve gerçekleşen büyük atılımları değerlendirmeye çalışmaları doğaldır. Eleştirilere, tereddütlere ve saldırılara rağmen Keynes, yirminci yüzyılın iktisatçıları arasında bir dev olmaya devam etmektedir. Pasinetti'nin 1999 tarihli çalışması Keynes'in bir "devrim" olarak görülebilecek yeni iktisat teorisini gözden geçirmeyi amaçlar. Pasinetti, Keynes'in devrimci fikirlerinin, klasik yaklaşımlardan uzaklaşıp toplam talep, istihdam ve devlet müdahalesinin rolüne odaklanmaya yönelttiğini savunur. Çalışma ayrıca, Keynesyen iktisadın politika yapımı, iktisadi istikrar ve makroiktisat teorisinin gelişimi üzerindeki daha geniş etkilerini de değerlendirir (Pasinetti, 1999).

Schefold & Pasinetti'nin, 1999 tarihli çalışmaları Keynes'in 20. yüzyıl boyunca iktisat teorisi üzerindeki etkisini derinlemesine analiz eder. Keynes'in "İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisi" çalışmasında sunduğu fikirlerin makroiktisat teorisini nasıl yeniden şekillendirdiğini, özellikle toplam talep ve devlet müdahalesi konularındaki etkilerini inceler. Keynes'in teorilerini geliştirdiği tarihsel ve entelektüel iklimi ve bu teorilerin "Büyük Buhran" gibi iktisadi zorluklara nasıl yanıt verdiğini araştırır. Keynesyen iktisadın dünya genelindeki iktisat politikalarını nasıl etkilediğini, özellikle mali ve para politikası yaklaşımlarını inceler. Keynesyen iktisadın evrimini, Yeni Keynesyen ve Post Keynesyen gibi

ortaya çıkan çeşitli düşünce okullarını analiz eder. Keynesyen iktisada yönelik eleştirileri ve Keynes'in orijinal fikirlerinden ya da bunları geliştiren sonraki revizyonları ve teorik gelişmeleri tartışır. Keynes'in iktisadi düşünce ve politika üzerindeki kalıcı mirasını değerlendirir hem başarılarını hem de sınırlamalarını ele alır. Çalışma, Keynes'in teorilerinin ve iktisat politikalarının doğasını ve önemini yeniden ele alır. Keynesyen düşüncenin önemli karşıt yorumlarını sunar ve Keynesçiliğin yüzyıl boyunca farklı Avrupa ülkelerindeki çeşitliliğini gösterir. Keynesçiliğin içeriğini ve sonuçlarını değerlendirmek için teorik ve tarihsel tartışmaların bir karışımını sunar. Keynes'in düşüncesinin modern yorumlarının yeniden değerlendirilmesini, Keynesyen fikirlerin farklı Avrupa ülkelerinde ne ölçüde öngörüldüğünü ve Keynesyen devrime verilen tepkileri içerir. Keynesyen düşüncenin, bu düşünce ekolünü benimseyen, reddeden veya alternatifler geliştiren kurumlar üzerindeki etkisini de ele alır. Çalışma üç ana bölüme ayrılır. İlk bölümde Keynesyen teori ele alınır. İkinci bölüm, Avrupa'daki Keynesyen tip politikaların ve teorilerin genel bir resmini sunar; bunların çoğu Keynes tarafından teşvik edilmemiş, ulusal geleneklerin ve süregelen tartışmaların bir sonucu olur. Üçüncü bölüm, Keynesyen politikanın 20. yüzyıl boyunca işsizlik ve deflasyonla başa çıkmak amacıyla hükümet ve sivil toplum kuruluşları tarafından nasıl kullanıldığına ayrılır (Schefold & Pasinetti, 1999).

Pasinetti, 2001 tarihli “Efektif Talep İlkesi ve Uzun Vadede Önemi” başlıklı çalışmasında Keynesyen iktisadın temel bir kavramı olan efektif talep ilkesini ele alır. Bu ilkenin yalnızca kısa vadede değil, aynı zamanda uzun vadede de önemini ve etkilerini inceler. Efektif talep ilkesi, iktisadi çıktının ve istihdam seviyelerinin esas olarak arz faktörlerinden ziyade toplam talep tarafından belirlendiğini savunur. Pasinetti, “Uzun vadede hepimiz ölmüş olacağız” diyen Keynes'in aksine efektif talebin uzun vadede de önemli bir rol oynadığını ve büyüme, dağılım ve iktisadi yapısal değişiklikleri etkilediğini savunur. Pasinetti, efektif talep ilkesini büyüme teorisine entegre eder ve uzun vadeli büyümenin talep taraflı faktörler tarafından etkilendiğini öne sürer. Talep ve gelir dağılımı arasındaki ilişkiyi araştırarak, efektif talebin eşitsizlik ve iktisadi istikrar üzerindeki etkisini gösterir. Efektif talep, iktisadi yapısal değişiklikleri etkiler; bu değişiklikler teknolojik ilerlemeler ve sektörlerdeki kaymalar gibi unsurları içerir. Efektif talebi yönetmek için aktif mali ve parasal politikaların önemini vurgular. Uzun vadeli efektif talebi sürdürmek ve canlandırmak için kamu yatırımlarının rolüne dikkat çeker. Gelir dağılımını ele alan politikaların, sürdürülebilir talep ve iktisadi istikrar için gerekliliğini savunur. Pasinetti, efektif talep ilkesinin hem kısa hem de uzun vadeli iktisadi dinamikleri anlamak ve yönetmek için hayati bir kavram olduğunu sonucuna varır. Bu ilkenin

uygulanması, anlık iktisadi koşulların ötesine geçer ve zamanla büyüme, dağılım ve yapısal değişiklikleri etkiler (Pasinetti, 2001).

Pasinetti'nin 1997 tarihli “Efektif Talep İlkesi” başlıklı çalışmasında ise Keynes'in Genel Teori'sinin üçüncü bölümünde efektif talep ilkesine bir bölüm ayırmasına rağmen bu ilkeyi nasıl tanımlamadığını ve efektif talep ifadesinden sadece iki kez bahsettiğini tartışır. Ayrıca Keynes'in üçüncü bölümdeki analizinin çoğunun, belirli bir kurumsal yapı içinde parasal üretim iktisadının davranışını ilgilendiren bir inceleme düzeyinde gerçekleştirildiğini ileri sürer. Ancak efektif talep ilkesi, Keynes'in sadece kısmen ilerleyebildiği daha temel bir araştırma düzeyine aittir. Belki de geriye dönüp bununla açıkça yüzleşecek zamanı, gerekli sakinliği ya da uygun analitik araçları hiç olmadı. Keynes'ten sonra, onun analizini geleneksel teoriye yeniden dahil etmeye çalışanlar bu ilkedен hiç bahsetmemeye özen gösterirler; Keynes'in devrimini daha da ileriye taşımaya çalışanlar ise onu tanımlamakta çok aceleci davranırlar, böylece onun davranışsal ilişkileri ile efektif talep ilkesinin gerçekten ait olduğu daha derin düzey arasında yarı yolda kalırlar. Efektif talep ilkesi, biri davranışsal, diğeri temel ya da ilk klasiklerin deyimiyle doğal olmak üzere iki farklı inceleme düzeyinde görülmelidir. Bu inceleme düzeyleri, her ne kadar farklı olsalar ve farklı amaçlara yönelik olsalar da, hem temel hem de tamamlayıcıdır (Pasinetti, 1997a).

Pasinetti 1997 tarihli, “Yatırımın Marjinal Verimliliği” başlıklı çalışmasında Keynes'in sermayenin marjinal verimliliği kavramını inceler ve yatırım teşvikini belirleyen faktörleri analiz etmeyi amaçlar. Keynesyen iktisadı genişleterek yatırım dinamikleri ve bunların iktisadi büyüme üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir şekilde inceler. Yatırımın marjinal verimliliği, iktisadi aktivite ve büyüme açısından önemli bir kavramdır. Bu kavram, ek bir yatırım biriminin beklenen getiri oranını ifade eder. Pasinetti'nin analizi bu getiri oranının iktisadi kararlar ve genel iktisadi performans üzerindeki etkilerini nasıl şekillendirdiğine dair Keynesyen teoriyi yeni bakış açılarıyla birleştirir (Pasinetti, 1997b).

Pasinetti, Keynes sonrası düşüncenin kökenlerine iner ve bu kökenleri bizzat Keynes'in çalışmalarında bulur. Post Keynesyen iktisadı doğru bir perspektife yerleştirmek için, devrimci yaklaşımın tam olarak ne zaman başladığını ve daha da temelde, hangi anlamda gerçekten yeni ve devrimci bir yaklaşım olduğunu açıklığa kavuşturmak önemlidir. Pasinetti'nin “Post Keynesyen Düşüncenin Köklerinde: Keynes'in Geleneği Bozması” başlıklı çalışması Keynes'in Klasik iktisadi teorilerden saparak sunduğu köklü değişimleri inceler. Bu çalışma, Keynes'in geleneksel iktisadi düşünceden nasıl önemli ölçüde ayrıldığını ele alır. Pasinetti,

Keynes'in Post Keynesyen iktisadın gelişimini nasıl etkilediğine dair önemli noktaları vurgular ve Keynes'in katkılarının iktisat teorisi üzerindeki devrim niteliğindeki etkilerini değerlendirir (Pasinetti, 1991). Pasinetti'nin "Alfred Eichner'ın Post-Keynesyen İktisada Katkıları: Kişisel Bir Not" başlıklı çalışması, Alfred Eichner'ın Post Keynesyen iktisada yaptığı katkılara odaklanır. Eichner'ın makroiktisadi dinamikler ve büyük şirketlerin davranışları üzerindeki etkisini ve teorik ilerlemelerini vurgular. Pasinetti, Eichner'ın araştırmalarının önemli fikirlerini ve bu fikirlerin iktisat teorisinin genel bağlamındaki önemini kişisel bir bakış açısıyla ele alır (Pasinetti, 2016).

Pasinetti, etkili bir iktisatçı olan Kaldor'un iktisat teorisi ve politika alanındaki önemli katkılarını vurgular, onun Post Keynesyen iktisadın gelişimindeki rolüne dikkat çeker. Kaldor, dağılım teorisi, iktisadi büyüme ve üretim yapısı üzerindeki çalışmaları ile tanınır ve iktisadi durgunluk ve enflasyonun nedenleri üzerine yaptığı ampirik çalışmalarla da öne çıkar. Pasinetti, Kaldor'un teorik ve uygulamalı iktisadi birleştirme yeteneğini överek, onun politika yapımındaki pratik katılımını ve tam istihdam ve iktisadi istikrarı hedefleyen politikalar için yaptığı savunuculuğu vurgular. Çalışma ayrıca, Kaldor'un titiz teorik analizleri gerçek dünya iktisat meselelerini anlamada birleştiren metodolojik yaklaşımına da değinir. Genel olarak, Pasinetti'nin Kaldor'a olan övgüsü, onun iktisat alanındaki kalıcı etkisini ve iktisadi düşünce ve politikayı derinden etkileyen bir düşünür olarak mirasını vurgular. Pasinetti'nin 1986 tarihli çalışması, Ricardian borç/vergileştirme eşdeğerliği kavramını Kaldor'un kar ve gelir dağılımı teorisi çerçevesinde inceler. Ricardian eşdeğerliği, hükümet borcunun genel ekonomi üzerinde etkili olmadığı görüşünü savunur çünkü insanlar bu borcun ödenmesi için gelecekteki vergileri öngörerek tasarruflarını buna göre ayarlarlar. Pasinetti, bu fikri Kaldor'un gelir dağılımı ve ekonomide karın rolünü ele aldığı teorisi bağlamında inceler. Çalışma, bu teorilerin nasıl kesiştiğini ve mali politika ile gelir dağılımını anlamak için hangi sonuçları ortaya koyduğunu analiz eder (Pasinetti, 1986a).

Pasinetti, 2005 tarihli "Yüksek Faiz Oranlarının Sosyal Yüğü" başlıklı çalışmasında yüksek faiz oranlarının sosyal sonuçlarını Post Keynesyen bir bakış açısıyla inceler. Yüksek faiz oranlarının özellikle daha az varlıklı toplumsal kesimler üzerinde önemli sosyal maliyetler yükleyebileceğini savunur. Bu maliyetlerin nasıl dağıldığını ve iktisadi eşitsizlik üzerindeki etkilerini araştırır. Geleneksel iktisat teorilerini eleştirerek, faiz oranlarının ve bunların toplumsal etkilerinin daha ayrıntılı bir şekilde anlaşılması gerektiğini öne sürer. Çalışma, Post Keynesyen iktisadın ve iktisadi düşüncenin tarihiyle ilgili bir derlemenin parçasıdır (Pasinetti, 2005c).

Pasinetti, “Paul Samuelson ve Piero Sraffa—İki Ünlü Zihin, Karşıt Kutuplarda” adlı çalışmasında, Samuelson ve Sraffa'nın iktisat teorisine yaptıkları farklı katkıları inceler. Pasinetti, Samuelson'un Neoklasik yaklaşımı ile Sraffa'nın Klasik iktisada yönelik eleştirisi arasındaki farkları ele alır. Her iki iktisatçının çalışmalarının farklı metodolojileri ve teorik çerçeveleri nasıl yansıttığını ve iktisadi düşünce üzerindeki önemli, ancak karşıt etkilerini vurgular. Tartışma, her iki teorisyenin temel teorilerini, iktisadi düşünce üzerindeki etkilerini ve iktisadi araştırma ile politika üzerindeki daha geniş sonuçlarını kapsar (Pasinetti, 2006).

“Yeni Sonuçlar, Eski Bir Çerçeve: Samuelson ve Franco Modigliani Üzerine Bir Yorum” başlıklı çalışmasında Pasinetti, Samuelson ve Modigliani tarafından 1962 tarihli “İktisadi Büyüme Oranı İlişkili Olarak Kar Oranı ve Gelir Dağılımı” başlıklı çalışmalarına yanıt verir. Çalışmanın talihsiz bir dezavantajı vardır: belirli bir teoriyi savunmak amacıyla yazılır. Bu nedenle, Samuelson ve Modigliani yeni sonuçları önceden tasarlanmış bir çerçevenin katı kısıtlamalarına uydurmak zorunda kalırlar. Böyle bir yaklaşımın kısıtlayıcı sonuçları, tüm genelleme girişimlerinin altında yatar. Samuelson ve Modigliani sermayenin marjinal verimliliği teorisini savunur. Bilindiği gibi bu teori, iktisatçılar arasında geniş çaplı anlaşmazlıklara konu olan bir dizi varsayıma dayanır. Ancak sonraları yeni bir sonuca ulaşılır. Bu tür varsayımlar yapılsın ya da yapılmassın, “sermayenin marjinal verimliliği” diye bir şeyin varlığına inanılsın ya da inanılmasın, uzun dönem denge kar oranının -tek bir şartla- bu varsayımlardan tamamen bağımsız olan basit bir ilişkiye göre belirlendiği ortaya çıkar. Bu sonuç Samuelson ve Modigliani'yi öylesine şaşırtır ki, bunu bir “paradoks” olarak adlandırırlar ve yine de marjinal verimlilik teorisinin, gerektirdiği varsayımları yaparak uzun dönem kar oranını açıklamakta “uyumsuz” olmadığını belirtirler. Dolayısıyla, uzun vadede kar oranı, sermayenin marjinal verimliliğinin ne olacağını belirler. Pasinetti, marjinal verimliliğin kar oranını açıklamak için icat edilmiş bir kavram olması nedeniyle bu argümanları ikna edici bulmaz. Pasinetti, Samuelson ve Modigliani'nin teorilerine eleştiriler getirir. Pasinetti, Samuelson ve Modigliani'nin zamana yayılmış seçimler ve iktisadi büyüme hakkındaki teorilerine yanıt vererek, mevcut teorik çerçevede yeni görüşler sunar. Pasinetti, Samuelson ve Modigliani'nin önerdiği teorik modelleri yeniden ele alır, varsayımlarını ve sonuçlarını sorgular. Tüketici davranışı ve iktisadi büyüme ile ilgili varsayımlara yönelik eleştirilerde bulunur. Samuelson ve Modigliani'nin sonuçlarından farklı sonuçlar sunan alternatif bakış açıları önerir ve onların modellerinin iktisadi davranış ve büyümenin karmaşıklığını tam olarak yansıtmayabileceğini öne sürer. Çalışma, özellikle zamana yayılmış

seçimler ve iktisadi büyümeyi etkileyen faktörler konusunda önemli sonuçlar doğurur (Pasinetti, 1966).

“John Maynard Keynes’in ne kadarını Franco Modigliani’de bulabiliriz?” başlıklı çalışmada Pasinetti, Keynes’in Modigliani’nin iktisat teorileri üzerindeki etkisini inceler. Pasinetti, Modigliani’nin çalışmalarının Keynesyen prensipleri ne ölçüde yansıttığını araştırır ve Modigliani’nin iktisat teorisi ve politikası üzerindeki katkılarına odaklanır. Çalışma, iki iktisatçı arasındaki benzerlikler ve farklılıkları analiz ederek, Modigliani’nin fikirlerinin Keynesyen düşünceyle nasıl örtüştüğünü veya ayrıldığını vurgular. Tartışma, Modigliani’nin teorik yeniliklerini ve bunların Keynesyen iktisattaki köklerini içerir ve iktisat teorisinin evrimine dair içgörüler sunar (Pasinetti, 2005d).

Pasinetti, Joan Violet Robinson’ın iktisat alanına yaptığı katkıları da ele alır. Robinson (1903-1983), özellikle sermaye teorisi ve eksik rekabet teorisi konularındaki çalışmalarıyla tanınan önemli bir iktisatçıdır. Pasinetti, Robinson’un etkili fikirlerini, Klasik iktisat teorilerine yönelik eleştirilerini ve Keynesyen iktisadın gelişimindeki rolünü inceler. Robinson’un sermaye birikimi üzerindeki analizi ve tekelci rekabet teorisinin geliştirilmesindeki  nc  çabaları, iktisadi düşünce üzerinde önemli bir etki yaratır. Robinson, iktisat alanında önemli bir figürdür ve iktisat teorisine katkıları ve Cambridge İktisat Okulu’ndaki rolüyle tanınır. Robinson, iktisadi büyüme üzerine yaptığı çalışmalarla da bilinir. 1933’te yayımlanan “Eksik Rekabet İktisadı” adlı çalışması, tekelci piyasa yapısı kavramını tanıtarak tam rekabetten sapmalar gösteren piyasa yapıları üzerinde durur ve bu da iktisat teorisi üzerinde büyük bir etki yaratır. Ayrıca, Keynesyen sonrası iktisat teorisinin geliştirilmesinde de önemli bir figürdür. Keynesyen teoriye yaptığı katkılar, 20. yüzyılın ortalarında iktisadi düşüncenin ilerlemesinde önemli rol oynar. Sermaye teorisi ve büyüme modelleri üzerindeki çalışmaları, özellikle Neoklasik iktisada yönelik eleştirileriyle, onun itibarını daha da sağlamlaştırır. Robinson’un entelektüel yolculuğu, iktisat alanındaki metodolojik sorunlara odaklanmayı da içerir ve iktisadi sorunlara daha gerçekçi ve pratik yaklaşımların savunucudur. Sonraki yıllarında, kapitalizm eleştirileri ve kalkınma iktisadı gibi daha geniş sosyo-iktisadi konularla ilgilenir. Pasinetti’nin alışması, Robinson’un sadece teorik katkılarıyla değil, aynı zamanda birçok etkili iktisatçının akıl hocası ve  ğretmeni olarak da ekonomi üzerindeki kalıcı etkisini vurgular. Robinson’un mirası, fikirlerinin iktisadi tartışmalar ve politika tartışmalarında devam eden önemiyle yansıtılır (Pasinetti, 1987a). Pasinetti, 1996 tarihli çalışmasında Robinson’un ekonomide “yeniden seçme” kavramına dair görüşlerini tartışır. Yeniden seçme, aynı üretim tekniklerinin farklı zamanlarda g rel  fiyatların

değişmesiyle benimsenmesi olgusudur. Pasinetti Robinson'un bu kavramdaki katkılarını ve teorik etkilerini inceler. Robinson, sermaye ve gelir dağılımı teorisi konusundaki çalışmalarıyla tanınır ve yeniden seçme hakkındaki görüşleri, sermaye birikimi ve yatırımla ilgili geleneksel görüşlere meydan okur. Pasinetti, onun argümanlarını, teorik etkilerini ve bu görüşlerin dönemin daha geniş iktisadi tartışmalarıyla nasıl örtüştüğünü ele alır (Pasinetti, 1996).

Pasinetti, 1979 tarihinde Sraffa'nın Cambridge'e gelmeden önceki yaşamı, Antonio Gramsci ve Keynes gibi çeşitli tarihi figürlerle ilişkisi ve Cambridge'deyken iktisat alanındaki etkili rolü hakkında kısa bir genel bakış sunar (Pasinetti, 1988a). Pasinetti'nin 1998 tarihli “Piero Sraffa: Cambridge'de Bir İtalyan İktisatçı” adlı çalışması, değer ve dağılım teorisi üzerindeki çalışmalarıyla tanınan Sraffa'nın katkılarını inceler. Çalışma, Sraffa'nın akademik yolculuğunu ve iktisat teorisine etkisini, özellikle Cambridge Üniversitesi'ndeki dönemini vurgulayarak araştırır. Pasinetti, Sraffa'nın iktisadi düşüncüyü yeniden şekillendirmedeki önemli rolünü ve dönemin diğer önde gelen iktisatçılarıyla olan etkileşimlerini ön plana çıkarır (Pasinetti, 1998b). Sraffa'nın 1960 yılında yayımlanan “Malların Mallarla Üretimi” adlı çalışmasının içeriğini ve metodolojisini analiz eder (Pasinetti, 1979b; Pasinetti, 2014).

Sraffa iktisat teorisinin geleceğine nasıl bakıyordu: önce 1920'lerin ortasında İngiltere'ye geldiğinde, sonra da “Malların Mallarla Üretimi” çalışmasını yayımlanmasından sonra? Pasinetti, Sraffa'nın yayımlanmış çalışmasını, yayımlanmamış çok sayıda çalışmasını, tanıdıklarını, kişisel ilişkilerini ve değişimlerini inceler. Sraffa, marjinalizm ve değer ile dağıtım teorisi gibi Neoklasik kavramları sorgular. Üretim ve dağıtımın anlaşılmasında Klasik iktisadi, özellikle Ricardo ve Marx'ın eserlerinin önemini vurgular. Sraffa, iktisadi analiz için, marjinal fayda ve öznel tercihlerin yerine üretim süreçlerindeki girdi ve çıktıların fiziksel miktarlarına odaklanan alternatif bir çerçeve önerir. Bu yaklaşım, daha nesnel ve bilimsel bir iktisat teorisi temeli sağlamaya çalışan Sraffian İktisat Okulu'nun gelişiminin nedenidir. Pasinetti, Sraffa'nın çalışmalarının, ekonomilerin işleyişine dair yeni içgörüler sağlayarak iktisat teorisini devrim niteliğinde değiştirme potansiyeline sahip olduğunu öne sürer. Sraffa'nın çalışmaları, iktisat dışında, siyaset bilimi, sosyoloji ve felsefe gibi alanları da etkiler (Pasinetti, 2012a; Pasinetti, 2013).

Pasinetti ve Garbellini'nin 2015 tarihli çalışması, Sraffa ve Marx'ın çalışmalarının teorik ve analitik bağlantılarını inceleyerek, değerlerin fiyatlara dönüşümü ve büyüyen iktisadi sistemlerin dinamikleri üzerinde durur. Çalışma, Sraffa ve Marx'ın

temel fikirlerini tartışarak başlar. Sraffa'nın çalışmaları, Klasik iktisat teorisinin titiz biçimsel hale getirilmesiyle tanınırken, Marx ise emek değer teorisi ve kapitalist ekonomilerin analiziyle tanınır. Çalışmanın temel konularından biri, değerlerin (emek tarafından belirlenen) üretim fiyatlarına nasıl dönüştürüleceği sorunudur. Çalışma, Sraffa'nın çerçevesinin, bu soruna geleneksel Marksist yorumlardan daha tutarlı ve mantıksal olarak tutarlı bir çözüm sunduğunu savunur. Çalışma, büyüyen iktisadi sistemlere yönelik tartışmayı genişleterek, Sraffa'nın yaklaşımının iktisadi genişleme ve zaman içindeki yapısal değişiklikleri anlamak için nasıl kullanılabileceğini inceler. Sraffa'nın analizinin teknolojik değişim ve sermaye birikiminin dinamiklerini içeren yeni bir iktisadi büyüme perspektifi sunduğunu öne sürer. Sraffa ve Marx tarafından sunulan analitik araçların karşılaştırmalı bir analizini yapar. Sraffa'nın fiyat denklemlerinin, kar oranlarının eşitlenmesi ve iktisadi sistemin yeniden üretilmesi gibi Marksist İktisada sıkça bulunan çelişkiler olmadan ekonomileri modellemek için nasıl kullanılabileceğini vurgular. Pasinetti ve Garbellini, Sraffian ve Marksist içgörülerin entegrasyonunun, gelir dağılımı, teknolojik ilerleme ve iktisadi büyümenin sürdürülebilirliği gibi çağdaş iktisadi meseleleri anlamada daha zengin bir anlayış sağlayabileceğini öne sürerler. Sraffian ve Marksist yaklaşımların sentezlenerek daha kapsamlı ve dinamik bir iktisat teorisi geliştirilmesi gerektiğini savunarak sonuçlanır. Bu sentezin, modern iktisadi sistemlerin karmaşıklıklarını ele almak ve adil ve sürdürülebilir büyümeyi teşvik eden politikalar formüle etmek için kritik olduğu görülür (Pasinetti & Garbellini, 2015).

Sraffa'nın “Malların Mallarla Üretimi” adlı çalışması, Klasik iktisada olan ilgiyi yeniden canlandırmada önemli bir rol oynar. Pasinetti'nin belirttiği gibi, bu çalışma hem mevcut iktisat teorisinin eleştirisi hem de iktisadın eski Klasik iktisatçıları çizgisinde yeniden inşası anlamında iki ana yönde ilerler. Sraffa, çalışmasında fiyat sistemiyle bağlantılı teorilere (değer ve gelir dağılımı teorileri) odaklanır ve fiziksel niceliklerin ekonomisiyle ilgilenmez. Bu, Keynes ve Post Keynesyen teorilere karşı olan temel farkıdır. Pasinetti, Sraffa'nın yaklaşımını benimserken, ekonominin zaman içindeki hareketlerini dikkate almayı amaçlar ve Sraffa'nın fiziksel miktarlara ilişkin varsayımlarının ötesine geçerek klasik çizgide iktisat teorisine uyum sağlar. 1987 tarihli “Sraffa'nın Dairesel Süreci ve Dikey Entegrasyon Kavramı” başlıklı çalışmasında, Sraffa'nın üretim modelinin dikey entegrasyon kavramıyla ilişkisini inceler. Pasinetti, Sraffa'nın dairesel akış modelini kullanarak bir firmanın üretim sürecinin çeşitli aşamalarını kontrol etmesi anlamına gelen dikey entegrasyonu analiz eder. Bu entegrasyon, maliyetleri azaltmak ve piyasayı kontrol etmek amacıyla üretim sürecinin farklı aşamalarını kontrol etmeyi hedefler ve firmaların üretim süreçlerini entegre ederek maliyetleri nasıl azaltabileceğini ve

koordinasyonu nasıl artırabileceğini tartışır. Bu çalışma, üretim ve firma davranışına dair iktisadi teorilerin nasıl birleştirilebileceğine dair içgörüler sunar (Pasinetti, 1987c). Pasinetti'nin 1988 tarihli çalışması Sraffa'nın gelir dağılımına dair katkılarına odaklanır. Pasinetti, Sraffa'nın Klasik iktisat teorilerine yönelik eleştirilerini ve gelir dağılımını anlamada sunduğu alternatif yaklaşımı inceler. Sraffa'nın çalışmasının iktisat teorisi ve politikası üzerindeki etkilerini tartışır ve bu çalışmanın, üretim, dağılım ve fiyatlar arasındaki ilişkileri anlamada nasıl farklı bir bakış açısı sunduğunu vurgular (Pasinetti, 1988a).

Pasinetti'nin “Sraffa'nın Düşüncesinde Süreklilik ve Değişim: Bir Arşiv Turu” başlıklı çalışmasında Pasinetti, Sraffa'nın iktisadi düşüncelerinin zaman içindeki evrimini araştırır ve entelektüel yolculuğuna dair içgörüler sağlamak için arşiv materyallerinden faydalanır. Sraffa'nın düşüncelerindeki sürekli öğeleri inceleyerek, farklı dönemlerde değişmeyen unsurları vurgular. Sraffa'nın fikirlerinin nasıl evrildiğini, diğer iktisatçılar ile etkileşimleri ve daha geniş iktisadi ortamdaki değişikliklerden nasıl etkilendiğini ele alır. Çalışma, Sraffa'nın entelektüel gelişimini aydınlatmak için arşiv belgelerini kullanarak, onun el yazmaları, yazışmaları ve diğer kişisel kayıtlarına dair ayrıntılı bir bakış sunar (Pasinetti, 2000a).

Pasinetti 2008 tarihinde, Piero Sraffa'nın yayımlanmamış çalışmalarını derinlemesine inceleyen bir çalışma yayımlar. Sraffa, değer ve dağıtım teorisinde önemli katkılarda bulunmuş bir iktisatçıdır. Pasinetti'nin çalışması, Sraffa'nın hayatını, akademik katkılarını ve yayımlanmamış çalışmalarının iktisat alanındaki etkisini keşfeder. Sraffa'nın entelektüel gelişimini, diğer iktisatçılarla olan etkileşimlerini ve fikirlerinin evrimini detaylı bir şekilde ele alır. Sraffa'nın yayımlanmamış el yazmalarını inceleyen Pasinetti, Sraffa'nın iktisat teorilerini ve Klasik iktisada yaklaşımını aydınlatır. Pasinetti'nin çalışması, Sraffa'nın katkılarını ve iktisadi tartışmalar içindeki yerini daha iyi anlamayı amaçlar (Pasinetti, 2008).

Pasinetti'nin 1990 tarihli çalışmasında Massimo Pivetti'nin bölüşüme ilişkin parasal açıklamasını eleştirir ve tartışır, Klasik iktisat teorilerinin nüansları ve modern yorumlarıyla ilgilenir. Parasal bir mercekten görüldüğü şekliyle bölüşümün teorik temellerini araştırmakta ve Klasik iktisadi düşünce üzerine daha geniş bir söyleme katkıda bulunur. Pasinetti, Sraffa'nın malların mallar aracılığıyla üretimi adlı çalışmasının belirli bir gelir dağılımı teorisi içerdiği yönündeki yaygın görüşe katılmadığını ifade eder. Pasinetti, Sraffa'nın bir gelir dağılımı teorisinin temelleri ile ilgilendiğine, bu temeller üzerine inşa edilebilecek herhangi bir spesifik teori ile ilgilenmediğine inanır. Dahası, Sraffa temelde gelir dağılımına marjinalist

yaklaşımı reddetmek ve eski Klasik iktisatçıların bakış açısına geri dönmekle ilgilenir (Pasinetti, 1990d).

5.LUIGI LODOVICO PASINETTI’NİN İKTİSAT TEORİSİNE KATKILARI

Pasinetti'nin “Ortak Üretim Teorisi Üzerine Denemeler” başlıklı çalışmasında ortak üretim kavramının ve iktisat teorisi içindeki öneminin bir özetini sunar. Ortak üretim, aynı üretim süreci veya girdilerden aynı anda birden fazla çıktının üretildiği süreci ifade eder. Bu, doğal olarak veya insan mühendisliği süreçleriyle gerçekleşebilir. Kavramın, Klasik iktisatta, özellikle Adam Smith ve David Ricardo gibi iktisatçıların çalışmalarında tarihi kökleri vardır. Modern ekonomilerdeki daha karmaşık üretim süreçlerini ele almak için evrilir. Ortak üretim, tek ürünlü üretim süreçlerini varsayan geleneksel iktisat teorileri zorlar. Maliyet dağılımı, fiyatlandırma ve kaynak dağıtımı konularında karmaşıklıklar getirir. Pasinetti, ortak üretimin matematiksel modellemesini tartışır ve bu süreçleri analiz etmek ve anlamak için daha sofistike araçlara duyulan ihtiyacı vurgular. Çalışma, ortak üretimin tarım, imalat ve hizmetler dahil olmak üzere çeşitli sektörlerdeki önemini vurgular ve geniş kapsamlı etkilerini gösterir. Ortak üretimi anlamak, kaynak tahsisi, çevresel sürdürülebilirlik ve iktisadi planlama ile ilgili kararları etkilediği için politika yapıcılar ve yöneticiler için hayati öneme sahiptir (Pasinetti, 1980d). 1980 tarihli Pasinetti'nin çalışması, Sraffa'nın genel ortak üretim şemasının resmleştirilmesini, dikey olarak bütünleşmiş sektörlerde iktisadi analiz için yeni araçların formüle edilmesini, dayanıklı üretim araçlarıyla bağlantılı çok sayıda sorunun analizini; teknik ilerlemenin etkilerinin araştırılmasını ve Sraffa'nın üretilmeyen üretim araçları için şemasının resmleştirilmesini içerir. Çalışma, tek bir girdi setinden birden fazla çıktı üretilen ortak üretim kavramını ele alır. Üretkenlik, verimlilik ve iktisat politikası üzerindeki etkilerini içeren çeşitli teorik yönleri inceler. Ortak üretimin iktisadi modeller ve politika oluşturma üzerindeki etkilerini araştırır (Pasinetti, 1980e).

Cambridge gelir dağılımı teorisi, 1956'da Kaldor tarafından sunulan Keynesyen gelir dağılımı teorisine dayanır. Kaldor, Klasik iktisattaki gelir dağılımı ardışıklığını tersine çevirerek, teknolojik ilerlemeden en çok işçilerin yararlandığını savunur. Kaldor'un modeli, özellikle işçilerin tasarruf yapmadığı durumda basitleşir ve “Cambridge denklemi” olarak bilinir: $\text{kar oranı} = \text{büyüme oranı} / \text{kapitalistlerin tasarruf eğilimi}$. Neoklasikler, bu denklemin geçerliliğini eleştirir, ancak Pasinetti, 1962'de bu denklemin genel durum için de geçerli olduğunu gösterir. 1966'da Pasinetti, kar oranı ve üretim teknikleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek sermaye teorisindeki paradoksları vurgular ve geleneksel Neoklasik

görüşlere meydan okur. Pasinetti'nin çalışması, sermaye teorisinin karmaşıklığını ve iktisadi büyüme anlayışı üzerindeki etkilerini derinleştirir (Pasinetti, 1966).

Sermaye teorisinin iktisatçıları “paradoksal” davranış biçimlerini keşfetmeye yönlendirebileceği fikri, 1960'ların iktisat literatüründe, üretim teorisi alanındaki gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Sermaye teorisinde olanlar, aslında daha genel bir olgunun özel bir örneğidir. Pasinetti & Scazzieri iktisatçıları tarafından tanımlanan paradoksları ve bunların sermaye teorisi üzerindeki etkilerini incelerler. Çalışma, sermaye teorisini iktisat teorisinin daha geniş çerçevesine yerleştirir ve temel prensiplerini ve ana konularını inceler. Özellikle, sermaye teorisinde ortaya çıkan ve geleneksel iktisat varsayımları ve çerçeveleri zorlayan paradokslara vurgu yapar. Bu paradoks, belirli bir üretim tekniğinin faiz oranının farklı seviyelerinde daha maliyet etkin hale gelmesi, sonra optimal olmaktan çıkması ve ardından oran değiştikçe yeniden optimal hale gelmesi durumunda ortaya çıkar. Faiz oranı ile üretim teknikleri seçimi arasındaki ilişkinin pürüzsüz, doğrusal bir ilişki olduğu düşüncesini zorlayarak sermaye teorisinde doğrusal olmayanların varlığını öne sürer. Bu paradoksal durum, kar oranındaki bir artışın beklenen düşüşün aksine daha sermaye yoğun tekniklerin benimsenmesine yol açtığında ortaya çıkar. Kar oranları ile sermaye yoğunluğu arasındaki ilişkinin istikrarını ve öngörülebilirliğini sorgular. Sermaye mallarının değeri ile gelir dağılımı (ücretler ve karlar) arasındaki karmaşık etkileşimi içerir. Sermaye değerleri, ücretler ve karlar arasındaki net ve belirgin ilişki hakkındaki Klasik ve Neoklasik iddiaları sarsar. Pasinetti & Scazzieri, bu paradoksların geleneksel iktisadi modellerin ve sermaye teorilerinin yeniden değerlendirilmesini gerektirdiğini tartışır. Bu paradoksların iktisatçıları tarafından zaman içinde nasıl anlaşıldığı ve tartışıldığına dair tarihsel bir genel bakış sunar. Bu paradoksların ele alınması ve çözülmesi için daha fazla araştırma ve teorik gelişim alanları önerir. Çalışma, sermaye teorisinin eleştirel bir yeniden değerlendirilmesini gerektirir ve bu paradoksları kapsayacak yeni teorik yaklaşımlara ihtiyaç olduğunu vurgular (Pasinetti & Scazzieri, 1990).

“Teknik Değişiklikler ve Sermaye Teorisinde Getiri Oranı” başlıklı Pasinetti'nin 1969 yılında yayımlanan çalışması, üretim tekniklerindeki değişikliklerin sermaye üzerindeki getiri oranı üzerindeki etkilerini araştırır. Pasinetti, bir üretim tekniğinden diğerine geçişin sermaye getiri oranını nasıl etkilediğini inceler. Teknolojik değişimlerin, yeni tekniklerin eski tekniklere kıyasla verimliliği ve üretkenliği doğrultusunda sermaye getiri oranlarını nasıl etkileyebileceğini tartışır. Çalışma, sermaye teorisi açısından, teknolojik ilerlemeler ve üretim yöntemlerindeki değişimlerin iktisadi getiri ve yatırım kararları üzerindeki etkileri

hakkında önemli bilgiler sunar. Bu çalışma, sermaye birikimi dinamikleri ve yatırımın karlılığını etkileyen faktörler üzerine daha geniş bir tartışmanın parçasıdır ve teknolojik ilerleme ile sermaye getirisi arasındaki etkileşimi anlamak için anahtar bir metin olarak kabul edilir (Pasinetti, 1969).

Pasinetti'nin 1970 tarihli çalışması, Robert Solow'un sermaye teorisi üzerine yaptığı çalışmaları eleştirel bir biçimde ele alır. Özellikle sermayenin getiri oranı kavramı üzerinde durur. Pasinetti, Solow'un daha önceki analizinin bazı yönlerini yeniden gözden geçirir ve eleştirir; bu eleştiriler özellikle iktisadi büyüme ve sermaye birikiminin anlaşılmasıyla ilgili teorik temellere ve çıkarımlara odaklanır. Pasinetti, Solow'un çerçevesinin, sermaye teorisinin karmaşıklıklarını, özellikle de getiri oranı ile tasarruf ve yatırım gibi iktisadi değişkenler arasındaki ilişkiyi aşırı derecede basitleştirebileceğini öne sürer. Bu çalışma, o dönemde iktisat literatüründe önemli bir yer tutan sermaye teorisi üzerine yapılan daha geniş bir tartışmaya katkıda bulunur; Solow'un yaklaşımındaki olası sınırlamaları vurgular ve sermayeyi ve bunun iktisadi büyümedeki rolünü analiz etmek için alternatif perspektifler önerir. Pasinetti'nin çalışması, sermayenin iktisadi modellerde ölçülmesi ve teorik olarak ele alınması konusundaki tartışmalara, özellikle Cambridge (İngiltere) ve Cambridge (ABD) okulları arasındaki Cambridge sermaye tartışması olarak bilinen tartışmaya dahildir (Pasinetti, 1970).

1989'da yayımlanan çalışmasında Pasinetti, Fleck ve Domenghino'nun hükümetin bütçe açığı harcamalarının Cambridge kar oranı teoremi ile uyumsuz olduğu yönündeki eleştirilerini ele alır. Pasinetti, hükümetin bütçe açığı harcamalarının Cambridge teoremi ile çelişmediğini savunur. Bu görüşünü desteklemek için teorik bir açıklama sunar ve hükümet harcamalarının toplam talep ve gelir dağılımı gibi iktisadi değişkenleri etkileyebileceğini, ancak bu etkilerin Cambridge teoreminin temel ilkelerini geçersiz kılmadığını vurgular. Pasinetti'nin yanıtı, hükümetin maliye politikalarının geleneksel kar oranı teorileriyle bir arada var olabileceği fikrini pekiştirir (Pasinetti, 1989d).

Pasinetti'nin 1979 tarihli çalışması, sermaye teorisi çerçevesinde Wicksell etkileri ve tekniklerin yeniden geçişi (reswitching) kavramlarını ele alır. Bu etkiler, faiz oranlarındaki değişimlerin üretim tekniklerinin seçimi üzerindeki etkilerini ifade eder. Özellikle, faiz oranlarındaki değişikliklerin üretim tekniklerini nasıl etkileyebileceğini ve bunun sonucunda sermaye ve gelir dağılımını nasıl etkilediğini inceler. Tekniklerin yeniden geçişi (reswitching) kavramı, daha yüksek bir faiz oranında optimal olarak kabul edilen bir üretim tekniğinin, daha düşük bir faiz oranında tekrar optimal hale gelebileceğini ifade eder. Bu durum, farklı faiz

oranlarında farklı tekniklerin kullanılmasına neden olabilir ve her faiz oranı için tek bir, istikrarlı bir teknik olabileceği fikrini çelişkiye düşürebilir. Pasinetti'nin çalışması, Wicksell'in fikirlerinden yararlanarak sermaye ve üretim tekniklerinin faiz oranlarıyla olan dinamikleri hakkında tartışmalara katkıda bulunur (Pasinetti, 1979c).

Pasinetti, Samuelson'un ikamesizlik teoremini analiz eder ve aslında bu teoremin iki farklı teoremden oluştuğu sonucuna varır: talep değiştikçe fiyatların değişmediğini savunan Samuelson teoremi ve fiyatlardaki bir değişimin ikameye neden olduğunu savunan tamamlayıcı ikame teoremi. Pasinetti, Samuelson teoreminin doğru ancak tamamlayıcı teoremin yanlış olduğu sonucuna varır. Samuelson teoremine ikamesiz teorem olarak atıfta bulunmanın yanıltıcı olduğunu ve mantıksal hataya yol açtığını kanıtlamaya devam eder. İfadenin yanıltıcı özelliği, bilginin olumsuz bir şekilde aktarılması ve böylece mantıksal olarak, teorem tarafından varsayılan koşullar yerine getirilmezse, o zaman bir şeyin (yani ikame) gerçekleşeceğini ima etmesidir. Pasinetti'ye göre bu ifade yanlıştır. Ortak ürünler olsun ya da olmasın, belirli bir teknolojiye sahip bir üretim bağlamında, geleneksel ikame kavramının hiçbir anlam ifade etmediği sonucuna varır. Pasinetti, üretim modellerinde “değiştirme” (non-substitution) kavramını inceler. Bu, iktisat teorisi ve uygulamalar üzerindeki etkilerini anlamak amacıyla yapılır. Belirli üretim faktörlerinin birbirleriyle kolayca değiştirilmediği, yani bir girdinin diğer bir girdi ile değiştirilebilme sınırlarının olduğu durumu ifade eder. Pasinetti, çeşitli üretim modellerini ve bu modellerin değiştirme kavramını nasıl ele aldıklarını tartışır. Pasinetti, değiştirme kavramının üretim modellerinin teorik temelleri üzerindeki etkilerini açıklar. Mevcut modelleri eleştirir ve üretim süreçlerinde girdi değiştirme sınırlamalarını daha iyi hesaplamak için değişiklikler önerir. Çalışma, üretim süreçlerinin daha doğru bir şekilde modellenmesi ve bu modellere dayalı politikaların nasıl ayarlanması gerektiği konusunda önemli çıkarımlar sağlar. İktisadi modellerin esnekliği ve gerçekliği üzerine geniş bir tartışmaya katkıda bulunur (Pasinetti, 1977a).

Pasinetti'nin 1977 tarihli çalışması, Leontief'in girdi-çıktı analizini ve Sraffa'nın üretim modelini ayrıntılı olarak sunmaya yönelik bir katkı olarak tasarlanır. Teknik seçimi problemi eklenir ve geleneksel sermaye teorisi için sonuçlar çıkarılır. Marx'ın dönüşüm problemi ve doğrusal programlama ile ilişkiler incelenir. Dinamik üretim modellerine de bir giriş yapılır. Çalışma, üretim teorisinin temel kavramları ve tarihsel gelişimi ile başlar. Pasinetti, Adam Smith ve David Ricardo gibi iktisatçıların klasik teorilerini, ayrıca marjinal analiz ve optimizasyonu vurgulayan Neoklasik yaklaşımı inceler. Ekonominin çeşitli sektörleri arasındaki

bağımlılıkları analiz etmek için kullanılan girdi-çıktı modellerinin derinlemesine bir incelemesi yapılır. Üretim sürecinde sermaye birikiminin ve teknolojik ilerlemenin rolü ele alınır. Üretimin gelir dağılımı ve genel refah üzerindeki etkileri analiz edilir. Üretimin büyüme ve döngüler gibi dinamik yönleri göz önüne alınır. Çalışma, üretim teorisinin iktisat politikası ve planlama üzerindeki etkilerini içeren bilgilerle sona erer (Pasinetti, 1977b).

Pasinetti'ye göre birçok farklı açıdan tasvir edildiği ve incelendiği üzere, iktisadi analizde üretim odaklı teoriler ile mübadele odaklı teoriler arasında bir ikilik vardır. “Değer Teorisi: İktisadi Analizde Alternatif Paradigmaların Kaynağı” başlıklı çalışmasında Pasinetti, bu ikiliğin kaynağının, değer teorisinde bulunabilecek daha derin bir ikiliğe kadar izlenebileceğini savunur. Bu katkı kapsamında ayrıntılı olarak incelenen sorun da budur. Pasinetti çalışmasında, iktisat teorilerinde değer kavramını inceler ve farklı paradigmaların alternatif bakış açıları ve içgörüler sunabileceğini vurgular. Pasinetti, geleneksel iktisat teorilerinin genellikle sınırlamalara sahip olduğunu ileri sürer ve değer konusunu farklı teorik bakış açılarıyla ele ederek, iktisatçıların yeni boyutlar ve açıklamalar keşfedebileceğini savunur. Bu yaklaşımın iktisadi olguları daha kapsamlı bir şekilde anlamaya ve yeni teorik çerçevelerin geliştirilmesine katkıda bulunabileceğini öne sürer (Pasinetti, 1986b).

Pasinetti'nin “Üretken Yapılardaki Değişimlerin Teorik Yönleri: Tartışma ve Sonuçlar” başlıklı çalışması, üretken yapıların zaman içindeki evrimini açıklayan teorik çerçeveleri ele alır. Pasinetti, üretken yapıların değişiminin iktisadi büyüme ve gelişim üzerindeki etkilerini inceler. Bu değişimleri tetikleyen faktörler ve gelişmiş ile gelişmekte olan ekonomiler üzerindeki etkileri tartışır. İktisadi bağımlılığın üretken yapıları şekillendirmedeki rolünü vurgular. Pasinetti, küresel iktisadi bağlantıların iktisadi içyapıların yapısal ayarlamalarını nasıl etkilediğini analiz eder. Pasinetti, ekonomilerin üretken yapılardaki değişikliklere nasıl uyum sağladığını tartışır. Bu, teknoloji değişimleri, iş gücü piyasalarındaki değişiklikler ve iktisadi politikaların varyasyonlarını içerir. Pasinetti, tartışmasının teorik içgörülerini ve pratik sonuçlarını özetler. Bu anlayışların, politika yapıcılar ve iktisatçılar için yapısal değişimlerin yönetilmesinde nasıl rehberlik edebileceğini yansıtır (Pasinetti, 1987d).

Pasinetti'nin “Ekonomide Rant Teorisinin Kökeni Üzerine” başlıklı çalışması, rant teorisinin iktisat alanındaki tarihsel gelişimini ve kavramsal evrimini izler. Çalışma, farklı iktisat düşünürlerinin rant kavramını nasıl anladıklarını, nedenlerini ve iktisat teorisi ve politikası üzerindeki etkilerini inceler. Rant teorisinin kökenleri Smith,

Ricardo ve Malthus gibi Klasik iktisatçılara dayanır. Özellikle Ricardo'nun, rant toprağın farklı verimlilik seviyeleriyle ilişkilendiren teorisi büyük etki yaratır. Klasik iktisattan Neoklasik iktisada geçiş, rantın kavramsallaştırılmasında değişiklikler getirmiş, marjinal verimlilik ve toprağın üretim faktörü olarak rolü daha çok ön plana çıkar. Pasinetti, Ricardo'nun teorisini ele alır, burada rant toprağın verimliliği ve konumundaki farklılıklardan kaynaklanır. Bu farklılık rant kavramı, erken dönem iktisadi düşüncede çok önemli bir yere sahiptir. Çalışma, modern iktisatçıların rant teorisini nasıl geliştirdiğini ve genişlettiğini, piyasa kusurları, sermayenin rolü ve iktisadi büyüme ve dağılım üzerindeki geniş etkileri gibi unsurları içerecek şekilde inceler. Rant teorisinin toprak politikası ve vergilendirme üzerinde önemli etkileri vardır. Pasinetti, toprak reformu üzerine tartışmaları ve rant vergilendirmenin eşitsizlikle mücadeledeki iktisadi gerekçelerini vurgular. Teorinin, kaynak tahsisi ve teknolojik ilerlemelerle zaman içinde ekonomilerin nasıl evrildiği konusundaki yapısal iktisadi dinamiklerle ilgili önemi vardır. Pasinetti, çeşitli rant teorilerinin güçlü ve zayıf yönlerini eleştirel bir şekilde inceler, bunların çağdaş iktisadi bağlamlarda uygulanabilirliğini tartışır (Pasinetti, 2015).

6.LUIGI LODOVICO PASINETTI'NİN İKTİSADİ BÜYÜMEYE KATKILARI

Pasinetti'nin 2012 tarihli "İkinci Son Söz: Yapısal İktisadi Dinamiklerin Önemi" başlıklı çalışmasında uzun vadeli iktisadi büyümeyi anlamada yapısal iktisadi dinamiklerin önemini vurgular. Üretim tekniklerinde, işgücü piyasası dinamiklerinde ve teknolojik ilerlemelerdeki değişimlere odaklanmanın, geleneksel yaklaşımlardan daha derin bir iktisadi büyüme anlayışı sağlayabileceğini ileri sürer. Pasinetti, bu yapısal dinamiklerin iktisadi politikalar ve kurumsal çerçeveler tarafından şekillendirildiğini dolayısıyla çağdaş iktisadi zorlukları ele almak için bu dinamiklerin anlaşılmasının kritik olduğunu belirtir (Pasinetti, 2012b).

Pasinetti'nin "Yapısal İktisadi Dinamikler" başlıklı çalışması, ekonomilerin zaman içinde değişen yapısını, iktisadi büyüme ile yapısal değişim arasındaki ilişkiyi vurgulayarak inceler. Pasinetti, iktisadi yapıların dinamiklerini analiz etmek için çok sektörlü modeller geliştirir. Bu modeller, üretim tekniklerindeki, tüketim kalıplarındaki ve sektörler arası işgücü dağılımındaki değişiklikleri dikkate alır. Çalışma, teknolojik gelişmelerin iktisadi büyümeyi ve yapısal dönüşümleri nasıl yönlendirdiğini araştırır. Pasinetti, farklı sektörlerdeki yeniliklerin rolünü ve bunların verimlilik ve istihdam üzerindeki etkilerini inceler. Yapısal değişimler, talep ve arz arasındaki etkileşimlerden etkilenir. Pasinetti, tüketici tercihlerindeki değişimlerin sanayi yapılarını nasıl değiştirdiğini tartışır. Farklı gruplar arasındaki

gelir dağılımı ve bunun iktisadi dinamikler üzerindeki etkileri analiz edilir. Pasinetti, gelir dağılımının tüketim kalıplarını ve dolayısıyla yapısal değişimleri nasıl etkilediğini ele alır. Çalışma, yapısal iktisadi dinamiklerin iktisadi politika üzerindeki etkilerine dair içgörüler sunar. Pasinetti, yapısal değişimleri yönetmek, dengeli büyümeyi teşvik etmek ve yapısal değişimlerden kaynaklanan işsizliği ele almak için politikalar önerir. Pasinetti, teorik modellerini ampirik verilerle destekleyerek, kavramlarının gerçek dünyadaki uygulanabilirliğini gösterir. Analiz, çeşitli ekonomilerdeki yapısal değişimlerin tarihsel örneklerini içerir (Pasinetti, 1993c).

Yapısal değişim ve bunun sonucunda ortaya çıkan uyum süreci, gelişmiş, gelişmekte olan piyasa veya planlı ekonomilerin en yaygın özelliklerinden biridir ve ilgili sorunların giderek uluslararasılaşması söz konusudur. Yapısal değişim Lloyd & Pasinetti'nin 1987 tarihli “Yapısal Değişim, İktisadi Bağımlılık ve Dünya Kalkınması” başlıklı çalışmalarında birçok açıdan ele alınır: teknoloji seçimi, yayılma süreci, tüketim ve üretim yapıları, fiyatlar, faaliyet ve istihdam düzeyi üzerindeki etkileri. Çalışma, ekonomiler içindeki yapısal dönüşüm süreçlerini ve ülkeler arasındaki artan iktisadi bağımlılığı inceler. Çalışma ekonomilerin zamanla nasıl evrildiğini, tarıma dayalı sistemlerden sanayi ve hizmet odaklı yapılar haline nasıl geçtiğini ele alır. Bu, teknolojik ilerlemelerin ve üretim ile istihdamın değişen bileşiminin etkisini de içerir. Ticaret, yatırım ve finansal akışlar yoluyla ekonomilerin giderek artan birbirine bağıllığı analiz edilir. Çalışma, bu bağlantıların iktisat politikaları ve kalkınma stratejilerini nasıl etkilediğini açıklar. Farklı iktisadi kalkınma perspektifleri tartışılmakta ve ülkelerin benimsediği çeşitli yollar ve stratejiler vurgulanır. Bu, sanayi politikası, bölgesel kalkınma ve hükümetin iktisadi dönüşümdeki rolü gibi konuları içerir. Çalışma, uluslararası kuruluşların, çok uluslu şirketlerin ve küresel piyasaların ulusal ekonomiler üzerindeki etkisini içeren daha geniş küresel iktisadi bağlamı ele alır. Yapısal değişim ve iktisadi bağımlılığın politika sonuçlarına dair içgörüler sunmakta ve politika yapıcılara sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi teşvik etmeleri için önerilerde bulunur (Lloyd, & Pasinetti, 1987).

Pasinetti'nin 1979 yılında yayımlanan “Büyüme ve Gelir Dağılımı: İktisat Teorisinde Denemeler” başlıklı çalışması altı bölümden oluşan bir derlemedir. İlki Ricardocu sistemin formülasyonunu içerir. İkinci ve üçüncü bölümler Pasinetti'nin dalgalanmalar ve iktisadi büyümeye ilişkin sentetik yaklaşımını ve işçi sınıfının tasarruf eğiliminden bağımsız olarak uzun dönem kar oranı ve gelir dağılımı teoremini içerir. Diğer bölümler Keynes'in analizinin Ricardocu köklerinin açığa çıkarılmasını, Harrod, Domar ve Kaldor'un teorileri ışığında iktisadi büyümeyi

içerir. Son bölüm ise iktisadi tartışmaların değerlendirilmesine ve iktisadi büyüme sürecinde kar oranını belirleyen temel güçlere ayrılır. Çalışma genel olarak iktisadi büyüme ile gelir dağılımı arasındaki ilişkiyi teorik bir çerçevede ele alır. Yapısal iktisadi dinamikler alanında önde gelen bir iktisatçı olan Pasinetti, büyümenin gelir dağılımını nasıl etkilediğini ve bunun tersini anlamak için çeşitli iktisat teorilerini ve modelleri inceler. Çalışma, sermaye birikiminin, teknolojik ilerlemenin ve kurumsal faktörlerin iktisadi dinamikler üzerindeki rolü gibi konuları ele alır. Klasik ve Keynesyen yaklaşımların kapsamlı bir analizini sunarak, bu yaklaşımların politika ve iktisadi gelişim üzerindeki etkilerini vurgular. Pasinetti'nin çalışması, iktisadi büyümenin karmaşıklıklarını ve bunun gelir eşitsizliği üzerindeki etkisini anlamak için önemli bir kaynaktır (Pasinetti, 1979d). Pasinetti'nin 1987'de yayımlanan “Tatmin Edici” ve Optimal İktisadi Büyüme” başlıklı çalışması, iktisat teorisinde “tatmin edici” ve “optimal” büyüme arasındaki ayrımı ele alır. Pasinetti, genellikle çıktıyı veya faydayı en üst düzeye çıkarmak gibi iktisadi değişkenlere odaklanan, katı varsayımlar ve matematiksel formülasyonlar altında optimal büyümeye odaklanmayı eleştirir. Bunun yerine, Pasinetti, sosyal refah, adil gelir dağılımı ve uzun vadeli sürdürülebilirlik gibi daha geniş sosyo-iktisadi hedefleri göz önünde bulunduran “tatmin edici” büyüme kavramını vurgular. Tatmin edici büyümenin, optimal büyüme modellerinin sıklıkla göz ardı ettiği kalkınmanın niteliksel yönlerini dikkate alarak, gerçek dünya iktisadi dinamikleri ve toplumsal ihtiyaçlarla daha uyumlu olduğunu savunur. Pasinetti'nin çalışması, büyüme teorisi üzerine yapılan geniş çaplı tartışmalara katkıda bulunarak, mevcut paradigmaları sorgular ve iktisadi kalkınmayı anlamak ve yönlendirmek için daha bütüncül bir yaklaşım önerir. Onun fikirleri, iktisadi verimliliğin yanı sıra sosyal ve etik kaygıların ele alınmasının önemini vurgulayarak, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir iktisadi politikalara yönelik bir değişimi yansıtır (Pasinetti, 1987e).

Pasinetti'nin “Yapısal Değişim ve İktisadi Büyüme: Ulusların Servetinin Dinamikleri Üzerine Teorik Bir Deneme” adlı çalışması, bir ekonomideki yapısal değişiklikler ile iktisadi büyüme arasındaki karmaşık ilişkiyi inceler. Pasinetti, bir ekonominin zaman içinde nasıl evrildiğini ve tarım, sanayi ve hizmetler gibi farklı sektörler arasındaki değişimleri ele alır. Çalışma, iktisadi büyümeyi yönlendiren dinamik süreçleri, teknolojik ilerlemeler, tüketici tercihlerindeki değişiklikler ve sermaye birikimi gibi faktörleri tartışır. Pasinetti, yapısal değişimlerin uzun vadeli iktisadi büyüme ve servet dağılımı üzerindeki etkilerini açıklamak için Klasik ve Keynesyen iktisat teorilerini kullanır. Çalışma, yapısal değişim ile iktisadi büyüme arasındaki ilişkileri biçimsel olarak ifade eden matematiksel modeller içerir ve bu dinamikleri analiz etmek için teorik bir çerçeve sunar. Pasinetti, bulgularının iktisat

politika üzerindeki etkilerini ele alır ve iktisadi büyümeyi sürdürebilmek için yapısal dönüşümü destekleyen politikaların gerekliliğini vurgular (Pasinetti, 1983b).

Pasinetti'nin 1960 yılında yayımlanan “Döngüsel Dalgalanmalar ve İktisadi Büyüme” başlıklı çalışması, iktisadi büyüme ile döngüsel dalgalanmalar arasındaki etkileşimi inceler. Çalışmada, iş döngülerinin uzun vadeli iktisadi büyüme üzerindeki etkileri ele alınır. Pasinetti, yatırımlar, teknolojik ilerlemeler ve politika tepkileri gibi faktörlerin analizini yaparak, kısa vadeli dalgalanmaların genel iktisadi gelişim üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik teorik çerçeveler ve dönemin ampirik verilerini sunar. Pasinetti, matematiksel bir ek yardımıyla daha genel bir içsel dinamik modelin özelliklerinin derinlemesine bir analizini sunar. Bu model, yalnızca çarpan ve hızlanma ilkesinin etkileşiminden kaynaklanabilecek farklı dinamik hareketleri değil, aynı zamanda gelir hareketleri ile sermaye stoku hareketleri arasındaki karşılıklı ilişkilerden kaynaklanan sistemin istikrarına yönelik sonuçları da keşfetmeye yardımcı olur. Model, çalışmada sunulan diğer tüm teorilerin neden konjonktürel hareketleri ve büyüme hareketlerini birlikte açıklayamadığını açıklamak için kullanılır (Pasinetti, 1960b). Pasinetti, “Döngüsel Dalgalanmalar ve İktisadi Büyüme: Bay Neisser'a Bir Yanıt” başlıklı çalışmasında, iktisadi döngüler ve büyüme arasındaki ilişki üzerine önceki çalışmalarına yönelik Bay Neisser tarafından getirilen eleştirileri ele alır. Pasinetti, orijinal argümanlarını savunur veya döngüsel dalgalanmaların uzun vadeli iktisadi büyüme üzerindeki etkisi hakkında anlaşılmayan noktaları açıklığa kavuşturur (Pasinetti, 1961).

Pasinetti'nin 1962 tarihli “Kar Oranı ve Gelir Dağılımı ile İktisadi Büyüme Oranı İlişkisi” başlıklı çalışması, iktisadi büyüme, gelir dağılımı ve kar oranı arasındaki ilişkiyi inceler. Pasinetti, kar oranının, gelir dağılımının iktisadi büyümeyi nasıl etkilediğini anlamada temel bir unsur olduğunu savunur. Pasinetti, Cambridge'de geliştirilen makroiktisadi teorilerin en önemli sonuçlarından birinin, farklı tasarruf eğilimlerinin etkileşimi yoluyla kar oranı ve gelir dağılımını iktisadi büyüme oranına bağlayan basit bir ilişki olduğunu belirtir. Bu ilişki, Keynesyen iktisatta gelirin efektif talep tarafından belirlendiği ve yatırımın tüketimden bağımsız olduğu düşüncesine dayanarak, klasik gelir dağılımı ve sermaye birikimi arasındaki bağıntıya modern bir yorum getirir. Çalışma, tam istihdama ulaşmak için gerekli teorik çerçevenin yeniden değerlendirilmesini sunar ve Kaldor'un orijinal modelinin sürdürülemez olduğunu gösterir (Pasinetti, 1962). Pasinetti'nin “Büyüyen Bir Ekonomide Kar Oranı: Bir Yanıt” başlıklı çalışmasında, Pasinetti önceki çalışmalarındaki kar oranı ile ilgili eleştirilere ve tartışmalara yanıt verir. Pasinetti, argümanlarını tekrar gözden geçirir ve diğer iktisatçıların sunduğu

alternatif görüş veya karşı argümanlara yanıt verir. Bu yanıtı, büyüme koşullarında kar oranlarının nasıl davrandığına dair devam eden tartışmalara katkıda bulunur ve büyümenin sermaye birikimi ve dağılımı üzerindeki etkilerini yansıtır (Pasinetti, 1966).

1963 tarihli “Çok Sektörlü İktisadi Büyüme Modeli” başlıklı çalışmasında Pasinetti'nin modeli, iktisadi büyümeyi birden fazla sektörü içeren bir çerçevede analiz etmeye odaklanır. Bu model, Solow büyüme modelini genişleterek farklı sektörlerin analizini içerir. Model, ekonominin farklı üretim fonksiyonlarına ve teknolojik özelliklere sahip çeşitli sektörlerden oluştuğunu dikkate alır. Sermaye birikiminin sektörler arasında farklı şekilde gerçekleştiğini ve bunun iktisadi büyümeyi nasıl etkilediğini vurgular. Bir sektördeki büyümenin diğer sektörler üzerindeki etkilerini inceler. Model, farklı sektörlerdeki teknolojik ilerlemenin iktisadi büyüme üzerindeki etkilerini de içerir (Pasinetti, 1963).

Pasinetti, “İktisadi Büyüme Sorunlarına Yeni Bir Teorik Yaklaşım” başlıklı çalışmasında iktisadi büyümeyi anlamak için teorik bir çerçeve sunar. 1965'te yayımlanan bu çalışma, ekonometrik kalkınma planlaması üzerine daha geniş bir çalışma koleksiyonunun parçasıydı. Pasinetti'nin yaklaşımı, iktisadi kalkınmanın dinamiklerine yeni bakış açıları getirerek geleneksel iktisadi büyüme teorilerine meydan okur. Özellikle yatırım ve teknolojik ilerlemenin büyümeyi nasıl yönlendirdiğine odaklanarak farklı iktisadi sektörlerin ve bunların etkileşimlerinin rolünü vurgular. Çalışma, kalkınma iktisadı alanına yaptığı katkı ve daha sonraki iktisadi model ve teoriler üzerindeki etkisi açısından dikkate değerdir. İktisadi büyüme ve kalkınmanın teorik temelleriyle ilgilenen herkes için önemli bir kaynaktır (Pasinetti, 1965).

“Standart Fiyatlar ve Doğrusal Tüketim/Büyüme Oranı R” başlıklı çalışmasında Pasinetti, iktisadi model içinde standart fiyatlar fikrini tartışır. Bu fiyatlar, iktisadi analizde referans noktası olarak kabul edilen, sabit veya değişmeyen fiyatlardır. Çalışma, tüketim büyüme oranının bazı iktisadi faktörlerle doğrusal olarak ilişkili olduğu bir modeli tanıtır. Bu, iktisadi değişkenlerdeki değişikliklerin tüketim büyüme oranını nasıl etkilediğini analiz etmeyi içerir. Çalışma, bu kavramların iktisadi dinamikler üzerindeki etkilerini inceler, örneğin iktisadi büyüme ve istikrar. Matematiksel modelleme yoluyla ilişkilerin nasıl açıklanacağını ve sonuçların nasıl elde edileceğini içerir (Pasinetti, 1992b).

Pasinetti'nin “Büyüme ve Yapısal Değişim: Gelecek Perspektifleri” ve “İkinci Son Söz: Yapısal İktisadi Dinamiklerin Önemi” başlıklı çalışmasında Pasinetti, modern

ekonomiler bağlamında iktisadi büyüme ve yapısal değişimin dinamiklerini inceler. Pasinetti, ekonomilerin nasıl büyüdüğünü ve zamanla nasıl evrildiğini ele alır. Yapısal değişimlerin—iktisadi faaliyetlerin ve sektörlerin bileşimindeki değişikliklerin—büyüme üzerindeki rolüne vurgu yapar. Teknolojik ilerlemenin, üretkenlik, istihdam yaratma ve iktisadi gelişim üzerindeki etkileri önemli bir değişim sürücüsü olarak öne çıkarır. Yapısal değişimlerin iktisat politikası üzerindeki etkileri tartışır. Politika yapımcılarının, teknolojik ve yapısal değişimlerin uzun vadeli etkilerini dikkate alarak karar vermeleri gerektiği öne sürer. Farklı ekonomilerin yapısal değişimlerle nasıl başa çıktığını ve bu süreçleri nasıl yönettiğini gösteren tarihi örnekler sunar (Pasinetti, 2012c).

7.SONUÇ

Luigi Lodovico Pasinetti'nin iktisat teorisine yaptığı katkılar, Klasik ve Keynesyen iktisadi düşüncelerini birleştirerek, iktisadi büyüme, yapısal değişim ve gelir dağılımı gibi temel iktisadi sorunlara yeni yaklaşımlar getirir. Pasinetti, iktisadi büyüme modelleri ve bu modellerin uzun vadeli dinamiklerini analiz etme konusunda, özellikle de kapitalist ekonomilerin işleyişini anlamaya yönelik katkılarıyla tanınır. Onun yapısal iktisadi değişim teorisi, ekonomilerin sektörel yapılarının zaman içinde nasıl evrildiğini açıklar ve bu evrim sürecinin iktisadi büyüme ve gelir dağılımı üzerindeki etkilerini ortaya koyar.

Pasinetti'nin çalışmaları, günümüzde hala geçerliliğini koruyan önemli teorik temeller sunar ve modern iktisadi analizlerde sıkça referans alınır. Onun analizleri, sadece iktisadi büyüme ve yapısal değişim teorileri için değil, aynı zamanda sosyal refah ve eşitsizliklerin azaltılması konularında da önemli politik çıkarımlar sağlar. Pasinetti'nin teorik mirası, özellikle gelişmekte olan ülkelerin iktisadi kalkınma stratejilerinin oluşturulmasında kritik bir rol oynar. Bu nedenle, onun çalışmaları, modern iktisatçılar ve politika yapımcılar tarafından dikkatle incelenir ve bu incelemeler, iktisat politikalarının şekillendirilmesinde önemli bir yol gösterici olur.

Bu bağlamda, Pasinetti'nin iktisat bilimine yaptığı katkılar, sadece kendi döneminde değil, günümüz iktisadi sorunlarının çözümünde de büyük önem taşır. Onun teorileri, hem akademik dünyada hem de pratik politika uygulamalarında uzun süreli bir etki yaratır ve bu etkiler, gelecekte de devam edecektir. Pasinetti'nin mirası, iktisat biliminin gelişiminde kalıcı bir yer edinir ve iktisadi düşüncenin evrimine olan katkılarıyla unutulmaz bir hale gelir.

YAZARIN BEYANI

Katkı Oranı Beyanı: Yazar, çalışmanın tümüne tek başına katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

Ahmad, S. (1986). A Pasinetti theory of relative profit share for the anti-Pasinetti case. *Journal of Post Keynesian Economics*, 9(1), 149-158.

Arestis, P., & Sawyer, M. C. (Eds.). (2001). *A biographical dictionary of dissenting economists*. Edward Elgar Publishing.

Becker, R. A. (1995). *The Dynamics of the Wealth of Nations: Growth, Distribution and Structural Change: Essays in Honour of Luigi Pasinetti*.

Bellino, E. (2015). Pasinetti, Luigi Lodovico, on Ricardo. In *The Elgar Companion to David Ricardo* (pp. 397-404). Edward Elgar Publishing Limited.

Bellino, E., & Nerozzi, S. (2017). Causality and interdependence in Pasinetti's works and in the modern classical approach. *Cambridge Journal of Economics*, 41(6), 1653-1684.

Bellino, E., & Nerozzi, S. (Eds.). (2022). *Pasinetti and the Classical Keynesians: Nine Methodological Issues*. Cambridge University Press.

Bortis, H. (2012). Toward a Synthesis in Post-Keynesian Economics in Luigi Pasinetti's Contribution. *Structural Dynamics and Economic Growth*, 145-180.

Bortis, H. (2024). Luigi Pasinetti and the making of classical-Keynesian political economy. *Structural Change and Economic Dynamics*, 69, 395-405.

Botta, A., Spinola, D., Yajima, G., & Porcile, G. (2023). Pasinetti, debt sustainability and (green) structural change at the time of global finance: An emerging and developing countries' perspective.

- Cardinale, I. (2024). Collective objectives, particular objectives, and structural conditions: On Pasinetti's natural economic system and the “institutional problem”. *Structural Change and Economic Dynamics*, 70, 202-210.
- Coffman, D. M. (2021). François Quesnay, Luigi Pasinetti and the historical contexts of economic theory. *Structural Change and Economic Dynamics*, 56, 64-73.
- Fleck, F. H., & Domenghino, C. M. (1987). Cambridge (UK) versus Cambridge (Mass.): a Keynesian solution of “Pasinetti’s paradox”. *Journal of Post Keynesian Economics*, 10(1), 22-36.
- Gualerzi, D. (1996). Natural dynamics, endogenous structural change and the theory of demand: A comment on Pasinetti. *Structural Change and Economic Dynamics*, 7(2), 147-162.
- Hagemann, H., Arena, R., & Porta, P. (2012). Luigi Pasinetti’s structural economic dynamics and the employment consequences of new technologies. *Structural Dynamics and Economic Growth*, 204-217.
- Halevi, J. (2021). Book review: Mauro L Baranzini and Amalia Mirante, Luigi Pasinetti: An Intellectual Biography.
- Harcourt, G. C. (2009). A revolution yet to be accomplished: reviewing Luigi Pasinetti, Keynes and the Cambridge Keynesians. *History of economic ideas: XVII*, 1, 2009, 1000-1006.
- Harcourt, G. C. (2012). Luigi Pasinetti: the senior living heir of the Cambridge School of economics and the last of the great system-builders. *Structural dynamics and economic growth*, 137-144.
- Harcourt, G. C. (2014). Comment: Lance Taylor on Thomas Piketty’s World as Seen Through the Eyes of Maynard Keynes and Luigi Pasinetti. *International Journal of Political Economy*, 43(3), 18-25.
- Kurose, K. (2023). Enrico Bellino and Sebastiano Nerozzi (eds.): Pasinetti and the Classical Keynesians: Nine Methodological Issues Cambridge: Cambridge University Press, 2021, pp. xxii+ 322.
- Kurz, H. D., & Salvadori, N. (2024). Solow's attempt to revive the concept of ‘social rate of return’ and Pasinetti's critique. *Metroeconomica*.

- Landesmann, M. A. (2022). Luigi Pasinetti on growth and structural change in international economic relations. *Structural Change and Economic Dynamics*, 63, 556-564.
- Lavoie, M. (1998). The neo-Pasinetti theorem in Cambridge and Kaleckian models of growth and distribution. *Eastern Economic Journal*, 24(4), 417-434.
- Lavoie, M., & Seccareccia, M. (2024). Where do the Pasinetti Rule and the Pasinetti Index Come from?. *Review of Political Economy*, 1-15.
- Leijonhufvud, A. (2008). Between Keynes and Sraffa: Pasinetti on the Cambridge School. *The European Journal of the History of Economic Thought*, 15(3), 529-538.
- Lloyd, P. J., & Pasinetti, L. L. (Eds.). (1987). *Structural Change, Economic Interdependence and World Development*. Springer.
- Lucarelli, S. (2023). From the effective demand as a principle to the ownership of the capital as social responsibility. Rereading Luigi Pasinetti. *PSL Quarterly Review*, 76(307), 353-371.
- Marcuzzo, M. C. (2020). Luigi L. Pasinetti: An intellectual biography. Leading scholar and system builder of the Cambridge School of Economics: edited by Mauro L. Baranzini and Amalia Mirante, Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2018, XIII+ 390 pp.
- Meade, J. E. (1966). The outcome of the Pasinetti-process: a note. *The Economic Journal*, 76(301), 161-165.
- Morishima, M. (1977). Pasinetti's growth and income distribution revisited. *Journal of Economic Literature*, 56-61.
- Pasinetti, L. (1987d). Theoretical Aspects of Change in Productive Structures: Discussion and Conclusions. In *Structural Change, Economic Interdependence and World Development: Volume 3: Structural Change and Adjustment in the World Economy* (pp. 103-106). London: Palgrave Macmillan UK.
- Pasinetti, L. L. (1959). On concepts and measures of changes in productivity. *The Review of Economics and Statistics*, 270-286.
- Pasinetti, L. L. (1960a). A mathematical formulation of the Ricardian system. *The Review of Economic Studies*, 27(2), 78-98.
- Pasinetti, L. L. (1960b). Cyclical fluctuations and economic growth. *Oxford Economic Papers*, 12(2), 215-241.

Pasinetti, L. L. (1961). Cyclical Fluctuations and Economic Growth: A Reply to Mr. Neisser. *Oxford Economic Papers*, 1961(13), 222-223.

Pasinetti, L. L. (1962). Rate of profit and income distribution in relation to the rate of economic growth. *The Review of Economic Studies*, 29(4), 267-279.

Pasinetti, L. L. (1963). A multisector model of economic growth.

Pasinetti, L. L. (1965). A new theoretical approach to the problems of economic growth. In *Proceedings of a Study Week on The Econometric Approach to Development Planning* (pp. 571-696). Ponteficiae Academiae Scientiarum Scripta Varia.

Pasinetti, L. L. (1966). New results in an old framework: comment on Samuelson and Modigliani. *The Review of Economic Studies*, 33(4), 303-306.

Pasinetti, L. L. (1966). Paradoxes in capital theory: a symposium: changes in the rate of profit and switches of techniques. *The Quarterly Journal of Economics*, 80(4), 503-517.

Pasinetti, L. L. (1966). The rate of profit in a growing economy: a reply. *The Economic Journal*, 76(301), 158-160.

Pasinetti, L. L. (1969). Switches of techniques and the rate of return in capital theory, *The Economic Journal*, vol.79, pp. 508-531.

Pasinetti, L. L. (1970). Again on Capital Theory and Solow's "Rate of Return". *The Economic Journal*, 80(318), 428-431.

Pasinetti, L. L. (1977a). On 'non-substitution' in production models. *Cambridge Journal of Economics*, 1(4), 389-394.

Pasinetti, L. L. (1977b). *Lectures on the theory of production* (pp. 1-285). Columbia University Press.

Pasinetti, L. L. (1979a). The Unpalatability of the Reswitching of Techniques-A comment on Burmeister, Krelle, Nuti and von Weizsäcker" and" The'Unobtrusive Postulate'of Neoclassical Economic Theory-A Rejoinder to Professor Burmeister". *Revue D'economie Politique*, 1979(5), 637-656.

Pasinetti, L. L. (1979b). Sraffa, Piero. In *International Encyclopedia of the Social Sciences, Biographical Supplement*, vol. XVIII (pp. 736-739). Palgrave Macmillan.

Pasinetti, L. L. (1979c). Wicksell effects and reswitchings of technique in capital theory. In *The Theoretical Contributions of Knut Wicksell* (pp. 53-61). London: Palgrave Macmillan UK.

Pasinetti, L. L. (1979d). Growth and income distribution. *Essays in Economic Theory*, Cambridge: Cambridge University Press.

Pasinetti, L. L. (1980a). The notion of vertical integration in economic analysis. In *Essays on the theory of joint production* (pp. 16-43). London: Palgrave Macmillan UK.

Pasinetti, L. L. (1980b). The rate of interest and the distribution of income in a pure labor economy. *Journal of Post Keynesian Economics*, 3(2), 170-182.

Pasinetti, L. L. (1980c). A note on basics, non-basics and joint production. *Essays on the theory of joint production*, 51-54.

Pasinetti, L. L. (1980d). Joint Production-An Introductory Note. In *Essays on the Theory of Joint Production* (pp. 12-17). Macmillan Press Ltd.

Pasinetti, L. L. (1980e). *Essays on the theory of joint production*. Springer.

Pasinetti, L. L. (1983a). The accumulation of capital, *Cambridge Journal of Economics*, pp.405-411.

Pasinetti, L. L. (1983b). Structural change and economic growth: a theoretical essay on the dynamics of the wealth of nations.

Pasinetti, L. L. (1986a). Nicholas Kaldor—an appreciation. *Cambridge Journal of Economics*, 10(4), 301-303.

Pasinetti, L. L. (1986b). Theory of value-a source of alternative paradigms in economic analysis. In *Foundations of Economics-Structures of Inquiry and Economic Theory* (pp. 409-431). Basil Blackwell.

Pasinetti, L. L. (1987a). Robinson, Joan Violet (1903-1983). In *The New Palgrave Dictionary of Economics* (Vol. 4, pp. 212-217). Palgrave Macmillan.

Pasinetti, L. L. (1987b). Richard Ferdinand Kahn (1905-1989). In *The New Palgrave. A Dictionary of Economics* (pp. 1-3). Palgrave Macmillan.

Pasinetti, L. L. (1987c). Sraffa's circular process and the concept of vertical integration.

Pasinetti, L. L. (1987e). 'Satisfactory' versus Optimal Economic Growth. *Rivista internazionale di scienze economiche e commerciali*, 34(10), 989-999.

- Pasinetti, L. L. (1988a). Sraffa on income distribution. *Cambridge Journal of Economics*, 12(1), 135-138.
- Pasinetti, L. L. (1988b). Growing subsystems, vertically hyperintegrated sectors and the labour theory of value. *Cambridge Journal of Economics*, 12(1), 125-134.
- Pasinetti, L. L. (1989a). Growing subsystems and vertically hyper-integrated sectors: a note of clarification. *Cambridge Journal of Economics*, 13(3), 479-480.
- Pasinetti, L. L. (1989c). Ricardian debt/taxation equivalence in the Kaldor theory of profits and income distribution. *Cambridge Journal of Economics*, 13(1), 25-36.
- Pasinetti, L. L. (1989d). Government deficit spending is not incompatible with the Cambridge theorem of the rate of profit: a reply to Fleck and Domenghino. *Journal of Post Keynesian Economics*, 11(4), 641-647.
- Pasinetti, L. L. (1990a). Normalised general coordinates and vertically integrated sectors in a simple case. In *Nonlinear and Multisectoral Macrodynamics: Essays in Honour of Richard Goodwin* (pp. 151-164). London: Palgrave Macmillan UK.
- Pasinetti, L. L. (1990b). Growing (or hyper) subsystems and vertically hyper-integrated sectors. In *Essays on Piero Sraffa Critical Perspectives on the Revival of Classical Theory* (pp. 239-249). HarperCollins Publishers Ltd.
- Pasinetti, L. L. (1990c). Comment on: Massimo Pivetti's' on the monetary explanation of distribution. In *Essays on Piero Sraffa-Critical Perspectives on the Revival of Classical Theory* (pp. 460-462). HarperCollins Publishers Ltd..
- Pasinetti, L. L. (1990c). Vertical integration and capital theory: a comment. *Journal of Post Keynesian Economics*, 13(1), 65-70.
- Pasinetti, L. L. (1991). At the roots of Post-Keynesian thought: keynes' break with tradition. In *Post-Keynesian Thought in Perspective* (pp. 21-29). Wolters-Noordhof Publishers.
- Pasinetti, L. L. (1992a). Unemployment and the principle of solidarity. In *Issues on International Development and Solidarity* (pp. 175-193). Pontificia Academia Scientiarum.
- Pasinetti, L. L. (1992b). Standard Prices and a Linear Consumption/Growth-Rate R. In *Italian Economic Papers, Volume 1* (pp. 265-277). Oxford University Press.
- Pasinetti, L. L. (1993b). Technical progress and structural change. *Economic Papers*, (Settembre), 1-10.

- Pasinetti, L. L. (1993c). Structural economic dynamics. Cambridge University Press.
- Pasinetti, L. L. (1996). Joan Robinson and ‘Reswitching’. In *The Economics of Joan Robinson* (pp. 209-217). Routledge Taylor & Francis Group.
- Pasinetti, L. L. (1997a). The principle of effective demand. A ‘second edition’ of *The General Theory*, 1, 93-104.
- Pasinetti, L. L. (1997b). The marginal efficiency of investment. A “Second Edition” of *The General Theory*, 1, 185-197.
- Pasinetti, L. L. (1998a). European Union at the end of 1997: who is within the public finance “sustainability” zone?. *PSL Quarterly Review*, 51(204).
- Pasinetti, L. L. (1998b). Piero Sraffa: an Italian economist at Cambridge. In *Italian Economic Papers, Volume III* (pp. 365-383). Oxford University Press.
- Pasinetti, L. L. (1999). JM Keynes’s ‘revolution’-the major event of twentieth-century economics?. In *The Impact of Keynes on Economics in the 20th Century* (pp. 3-15). Edward Elgar Publishing.
- Pasinetti, L. L. (2000a). Critique of the neoclassical theory of growth and distribution. *PSL Quarterly Review*, 53(215).
- Pasinetti, L. L. (2000b). Continuity and change in Sraffa’s thought: an archival excursus. In *Piero Sraffa's Political Economy* (pp. 177-194). Routledge.
- Pasinetti, L. L. (2001). The principle of effective demand and its relevance in the long run. *Journal of Post Keynesian Economics*, 23(3), 383-390.
- Pasinetti, L. L. (2002a). An “analytical” approach to the “just” rate of interest: the priority of labour over capital. *Rivista internazionale di scienze sociali*, 323-329.
- Pasinetti, L. L. (2005a). Paradoxes of happiness in economics. In *Economics & Happiness—Framing the Analysis* (pp. 336-343). Oxford University Press.
- Pasinetti, L. L. (2005b). The Cambridge school of Keynesian economics. *Cambridge Journal of Economics*, 29(6), 837-848.
- Pasinetti, L. L. (2005c). The social ‘burden’ of high interest rates. In *Capital Controversy, Post Keynesian Economics and the History of Economic Thought* (pp. 173-180). Routledge.
- Pasinetti, L. L. (2005d). How much of John Maynard Keynes can we find in Franco Modigliani?. *Rivista italiana degli economisti*, 10(2), 205-222.

Pasinetti, L. L. (2006). Paul Samuelson and Piero Sraffa—Two prodigious minds at the opposite poles. *Samuelsonian Economics and the Twenty-First Century*, (New York: Oxford University Press, 2006), 146-164.

Pasinetti, L. L. (2007). *Keynes and the Cambridge Keynesians: A'revolution in Economics' to be Accomplished*. Cambridge University Press.

Pasinetti, L. L. (2008). *Piero Sraffa, the Man and the Scholar: Exploring His Unpublished Papers*. Routledge.

Pasinetti, L. L. (2012a). Piero Sraffa and the future of economics. *Cambridge Journal of Economics*, 36(6), 1303-1314.

Pasinetti, L. L. (2012b). Second afterword: The significance of structural economic dynamics. *Structural Dynamics and Economic Growth*, 283-287.

Pasinetti, L. L. (2012c). Growth and structural change: perspectives for the future. and Second Afterword: The Significance of Structural Economic Dynamics. In *Structural Dynamics and Economic Growth*, ed. R. Arena and PL Porta, 276-282.

Pasinetti, L. L. (2013). Piero Sraffa and the Future of Economics: A Personal Evaluation. In *Sraffa and the Reconstruction of Economic Theory: Volume Three: Sraffa's Legacy: Interpretations and Historical Perspectives* (pp. 153-173). London: Palgrave Macmillan UK.

Pasinetti, L. L. (2014). Piero Sraffa and His Books—a foreword to the Catalogue of his inimitable library. In *Catalogue of the Library of Piero Sraffa* (pp. 13-31). Fondazione Luigi Einaudi e Fondazione Raffaele Mattioli.

Pasinetti, L. L. (2016). At the source of Alfred Eichner's Post-Keynesian economics: a personal note. In *The Megacorp and Macrodynamics* (pp. 307-314). Routledge.

Pasinetti, L. L., & Garbellini, N. (2015). From Sraffa: backwards, to a better understanding of Marx's values/prices 'transformation'; and forward, to a novel view of growing economic systems. *Cahiers d'economie Politique*, 69(2), 73-96.

Pasinetti, L. L., & Scazzieri, R. (1990). Capital theory: paradoxes. In *Capital Theory* (pp. 136-147). London: Palgrave Macmillan UK.

Pasinetti, L.L. (1989b). A note on the evaluation of public deficits: net or gross of interest?. *PSL Quarterly Review*, 42(170).

- Pasinetti, L.L. (1993a). Structural economic dynamics - A theory of the economic consequences of human learning, Cambridge: Cambridge University Press.
- Pitelis, C. N. (2016). Learning, innovation, increasing returns and resource creation: Luigi Pasinetti's 'original sin' of, and call for a post-classical, economics. *Cambridge journal of economics*, 40(6), 1761-1786.
- Quadrio Curzio, A., Scazzieri, R., & Baranzini, M. (2022). The Political Economy of Luigi Pasinetti. In *Pasinetti and the Classical Keynesians. Nine Methodological Issues* (Vol. 2022, pp. IX-XXII). Cambridge University Press.
- Samuelson, P. A., & Modigliani, F. (1966). The Pasinetti paradox in neoclassical and more general models. *The Review of Economic Studies*, 33(4), 269-301.
- Scazzieri, R. (1983). Economic dynamics and structural change: A comment on Pasinetti. *Rivista Internazionale di Scienze Economiche e Commerciali*, 30(1), 73-90.
- Scazzieri, R. (2012). The political economy of Production of Commodities by Means of Commodities: a comment on Pasinetti and Sraffa. *Cambridge Journal of Economics*, 36(6), 1315-1322.
- Schefold, B., & Pasinetti, L. L. (1999). The Impact of Keynes on Economics in the 20th century (pp. 1-247). Edward Elgar.
- Seccareccia, M., & Lavoie, M. (2016). Income distribution, rentiers, and their role in a capitalist economy: a Keynes–Pasinetti perspective. *International Journal of Political Economy*, 45(3), 200-223.
- Sember, F. R. (2024). The Solow-Pasinetti debate on the measurement of productivity in the light of modern growth theory. *PSL Quarterly Review*, 77(309), 1237-143.
- Solow, R. M. (2012). On Pasinetti and the unfinished Keynesian revolution. *Structural Dynamics and Economic Growth*, 267-273.
- Steedman, I. (1972). The state and the outcome of the Pasinetti process. *The Economic Journal*, 82(328), 1387-1395.
- Tada, Y., & Kurose, K. (2024). The Pasinetti Index and the Rise of Inequality in the Age of Unconventional Monetary Policy in Japan (Doctoral dissertation, Tohoku University).

- Taylor, L. (2014). The Triumph of the Rentier? Thomas Piketty vs. Luigi Pasinetti and John Maynard Keynes. *International Journal of Political Economy*, 43(3), 4-17.
- Trigg, A. B., & Lee, F. S. (2005). Pasinetti, Keynes and the multiplier. *Review of Political Economy*, 17(1), 29-43.
- Uthman, U. A. (2006). Profit-sharing versus interest-taking in the Kaldor–Pasinetti theory of income and profit distribution. *Review of Political Economy*, 18(02), 209-222.
- Velupillai, K. V. (2023). Luigi Ludovico Pasinetti 12 September 1930–31 January 2023. *The Economic and Labour Relations Review*, 34(2), 360-365.
- Velupillai, K. V. (2024). Pasinetti on The Cambridge Keynesians. *Contributions to Political Economy*, bzad022.
- Villani, A. (2010). In Search of Good Economics: a Note on Luigi Lodovico Pasinetti, Keynes and the Cambridge Keynesians. *Rivista internazionale di scienze sociali*: 4, 2010, 475-495.
- Woods, J. E. (2013). Note: Pasinetti's counter–factual hypotheses. *Cambridge Journal of Economics*, 37(6), 1431-1435.
- Yagi, T. (2024). A Sraffian model of Pasinetti's natural economic system. *Structural Change and Economic Dynamics*, 69, 46-55.